

2021

JAAR
VERSLAG

VBT MISSIE

Het VBT vertegenwoordigt en behartigt, op zowel nationaal als internationaal vlak, de belangen van de Belgische producentencoöperaties in de sector groenten en fruit. Het werkt daar waar nodig samen met andere organisaties, federaties of betrokken stakeholders. Tevens biedt het VBT haar leden een platform aan voor overleg en uitwisseling. Verder verstrekt het sectorrelevante informatie aan haar leden en kan het in welbepaalde domeinen optreden als dienstverlener.

Verantwoordelijke uitgever: P. Appeltans - Tiensevest 136 - 3000 Leuven

De foto's in deze publicatie zijn beschikbaar gesteld door onder andere de VLAM en Lava.

Inhoud

WOORD VOORAF.....	5
VBT-LEDEN.....	7
1. LEDEN.....	7
2. AANVOER EN OMZET.....	8
VBT ORGANISATIE.....	19
3. BESTUURSORGANEN.....	19
4. WERKGROEPEN.....	19
5. EXTERNE VERTEGENWOORDIGINGEN.....	20
VBT-ACTIVITEITEN.....	23
6. RESPONSIBLY FRESH.....	23
7. EMBARGO RUSSISCHE FEDERATIE.....	24
8. EXPORT DERDE LANDEN.....	25
9. BEHEER EN COÖRDINATIE STATISTIEK.....	31
10. SIMULTAANVERKOOP.....	33
11. LOGISTIEK EN VERPAKKING.....	34
12. GEMEENSCHAPPELIJKE MARKTORDENING.....	35
13. KWALITEITSSYSTEMEN.....	37
14. PRODUCTKWALITEIT EN -BEWAKING.....	40
15. PROMOTIE.....	41
16. ONDERZOEK.....	43

Woord vooraf

In 2015 bedroeg de globale productomzet van alle bij het VBT aangesloten veilingen € 921,8 miljoen. Algemeen bekeken presteerde zowel de groente- als fruitsector beter dan in 2014. Deze verbetering was voor heel wat producenten broodnodig. Uiteraard waren er grote verschillen in prijsvorming tussen de verschillende producten, de teeltwijzen en het tijdstip van het jaar. Klimatologische omstandigheden spelen immers een belangrijke rol in de productie, de consumptie en de prijsvorming. De invloed van de Russische importban bleef jammer genoeg op heel wat producten nog duidelijk merkbaar.

De hoop dat het Russische embargo begin augustus zou aflopen, kon in de loop van juni definitief opgeborgen worden. Op 24 juni verlengde de Russische Federatie de ban tot augustus 2016. Het VBT nam dan ook het voortouw in de Europese lobby om opnieuw te voorzien in een pakket van uitzonderlijke Europese steunmaatregelen, met succes. De verlenging van de mogelijkheid tot interventie zorgt immers voor een noodzakelijke bodem in de markt. Ook besliste de Europese Commissie opnieuw dat telers aangesloten bij een producentenorganisatie via een hoger cofinancieringspercentage kunnen genieten van hogere interventievergoedingen.

Door de verlenging van het embargo werd de noodzaak om verder te werken aan alternatieve exportbestemmingen nogmaals benadrukt. Het VBT verhoogde in 2015 haar inspanningen om op fytosanitair vlak markttoegang te bekomen in heel wat potentieel interessante landen buiten de Europese Unie. De uitwerking en opvolging van dergelijke dossiers vergt heel wat tijd en bijbehorend ook de nodige financiële middelen. De coöperatief georganiseerde sector neemt hierin echter haar verantwoordelijkheid. Hopelijk kunnen we binnenkort hiervan de vruchten plukken. Ook de VLAM stak promotioneel een tandje bij via heel wat beursdeelnames buiten Europa en de organisatie van contactdagen. Onder impuls van het VBT wordt voortaan ook aandacht besteed aan de sector groenten en fruit tijdens officiële Belgische economische missies.

Uiteraard was er de nodige aandacht voor de opvolging van de gemeenschappelijke marktoordening groenten en fruit (GMO), de ontwikkelingen van kwaliteitssystemen, de zorg voor prijstransparantie via de VBT-database en bepaalde verpakkingsgerelateerde items. De druk bijgewoonde jaarvergadering stond in het teken van Responsibly Fresh. Er werd met diverse stakeholders stilgestaan bij de betekenis van duurzame ontwikkeling in onze sector. Dankzij Responsibly Fresh neemt de collectief gestarte benadering stilaan de bovenhand op bepaalde deelaspecten die ad hoc de actualiteit halen.

Tot slot willen we iedereen danken die in 2015 het VBT mee vorm heeft gegeven. Meer in het bijzonder de bestuurders, de directies en diverse medewerkers van onze leden-producentencoöperaties. Uiteraard ook een bijzondere appreciatie voor het enthousiaste, dynamische en slagvaardige personeelsteam. Afgelopen jaar werd weer maar eens bewezen dat 'samenwerking loont'. Laat dit nu net de kernboodschap zijn van het coöperatief gedachtegoed. Ook in de sector van verse groenten en fruit.

We wensen u veel leesplezier,

Rita Demaré
Voorzitter

Philippe Appeltans
Algemeen secretaris

VBT-LEDEN

1. LEDEN

Belgische Fruitveiling (BFV)

Voorzitter, E. Champagne - *Directeur*, F. Lowette
Montenakenweg 82, B - 3800 SINT-TRUIDEN
Tel. 011/69 34 11 - Fax 011/68 54 60
E-mail bfv@bfv.be - www.bfv.be

afd. Glabbeek
Craenenbroekstraat 30, B - 3380 GLABBEEK
Tel. 016/77 90 31 - Fax 016/77 79 69
afd. Waasland
Provinciale baan 46, B - 9120 VRASENE
Tel. 03/780 79 79 - Fax 03/777 85 14
afd. Zoutleeuw
Lewastraat 4, B - 3440 ZOUTLEEUW
Tel. 011/78 25 43 - Fax 011/78 45 00

BelOrta

Voorzitter, L. Baestaens
Directeur, J. Craemers, C. De Pooter, F. Fontaine
Mechelsesteenweg 120, B - 2860 SINT-KATELIJNE-WAVER
Tel. 015/55 11 11 - Fax 015/55 06 01
E-mail info@belorta.be - www.belorta.be
afd. Borgloon
Kernielerweg 59, B - 3840 BORGLOON
Tel. 012/67 01 00 - Fax 012/74 50 71
afd. Zellik
Z.4 Broekoai 100, B - 1730 ASSE
Tel. 02/481 08 88 - Fax 02/481 08 87

European Fruit Co-operation (EFC)

Voorzitter, S. Kruiper - *Directeur*, I. Hayen
Tongersesteenweg 152, B - 3800 SINT-TRUIDEN
Tel. 011/67 06 11 - Fax 011/67 27 76
E-mail info@efcfruit.com - www.efcfruit.com

Groupement des Producteurs Horticoles Namurois

Voorzitter, C. Willemart - *Directeur*, C. Mathieu
Rue de la 1ère Armée Américaine 165, B - 5100 WEPION
Tel. 081/46 11 28 - Fax 081/46 11 27
E-mail info@crieedewepion.be - www.crieeauxfraises.be

Ingro

Voorzitter, J. Cardoen - *Directeur*, H. Dhuyvetter
Diksmuidsesteenweg 329 B, B - 8800 ROESELARE
Tel. 051/26 01 10 - Fax 051/20 76 16
E-mail info@ingrocvba.be - www.ingrocvba.be

Lava

Voorzitter, F. De Weerd - *Directeur*, M. De Moor
Leuvensesteenweg 130 A, B - 3191 HEVER
Tel. 015/50 42 50 - Fax 015/50 42 60
E-mail lava@lava.be - www.lava.be

Limburgse Tuinbouwveiling (LTV)

Voorzitter, J. Janssens - *Directeur*, W. Jeurissen
Industrieweg 1035, B - 3540 HERK-DE-STAD
Tel. 013/55 01 10 - Fax 013/55 46 45
E-mail info@ltv.be - www.ltv.be

REO Veiling

Voorzitter, R. Demaré - *Directeur*, P. Demyttenaere
Oostnieuwkerksesteenweg 101, B - 8800 ROESELARE
Tel. 051/23 12 11 - Fax 051/23 12 89
E-mail info@reo.be - www.reo.be

Veiling Haspengouw

Voorzitter, L. Bels - *Directeur*, M. Vanderstukken
Tongersesteenweg 152, B - 3800 SINT-TRUIDEN
Tel. 011/67 06 11 - Fax 011/67 27 76
E-mail info@veilinghaspengouw.be - www.veilinghaspengouw.be

Veiling Hoogstraten

Voorzitter, D. Van den Plas - *Directeur*, G. Opdekamp
Loenhoutseweg 59, B - 2320 HOOGSTRATEN
Tel. 03/340 02 11 - Fax 03/314 78 44
E-mail info@hoogstraten.eu - www.hoogstraten.eu

Toestand op 31 december 2015

2. AANVOER EN OMZET

Omzet VBT-veilingen

In 2015 bedroeg de globale productomzet van alle bij het VBT aangesloten veilingen € 921,8 miljoen, een stijging van 14,4% ten opzichte van 2014 (€ 805,8 miljoen) en van 15,1% tegenover 2013 (€ 800,6 miljoen).

Algemeen bekeken deed zowel de groentesector als de fruitsector het beter in 2015 dan in 2014. De groentesector noteerde een omzetsijging van 20,2% ten opzichte van 2014, terwijl de omzet van de fruitsector met 5,6% toenam.

De gerealiseerde omzetten van zowel 2014 als 2015 werden zonder twijfel beïnvloed door de op 7 augustus 2014 door de Russische Federatie afgekondigde importban op groenten en fruit uit de Europese Unie en door de op 24 juni 2015 aangekondigde verlenging ervan tot augustus 2016 (zie hoofdstuk 7).

BelOrta realiseerde in 2015 een productomzet van € 391,7 miljoen. Dit betekent een omzetsijging van ruim 16% tegenover 2014 en van 10% ten opzichte van 2013.

In de groentesector kenden hun belangrijkste producten (tomaten, komkommers, witloof, sla en paprika), ongeacht een verhoogde, verlaagde of gelijkaardige aanvoer, een omzetsijging. Glasgroenten kenden gemiddeld een betere prijsvorming in 2015 dan in 2014. Van mei tot en met juli stonden de prijzen echter onder zware druk ten gevolge van het overaanbod op de Europese markt in combinatie met de Russische boycot. Witloof noteerde, dankzij de verlaagde beschikbaarheid, normale tot goede prijzen, met uitzondering van de laatste weken van 2015 omwille van piekproducties.

De fruitsector vertegenwoordigde bijna 20% van de totale omzet van BelOrta. In het hardfruit moesten appels, ondanks het hoger aangevoerde volume (+ 10%), toch een verdere omzetsdaling verwerken. Peren daarentegen, werden in 2015 bijna 13% minder aangevoerd, maar noteerden een betere prijs wat resulteerde in een omzetsijging van bijna 10% ten opzichte van 2014. Bij het zachtfruit kon het hoger aangevoerde volume de mindere prijsvorming compenseren en konden de aardbeien 2015 afsluiten met een omzettoename van bijna 7%. Ook met houtig kleinfruit wist BelOrta, de grootste veiling voor houtig kleinfruit, bijna 10% meer omzet te realiseren dan in 2014.

De productomzet van **Veiling Hoogstraten** bedroeg € 214,0 miljoen in 2015 en blijft hiermee in stijgende lijn

gaan. De veiling in de Noorderkempem deed het opnieuw beter dan in 2014 en 2013, met een omzetsijging van respectievelijk 15% en bijna 28%.

Zowel de groenten als de aardbeien realiseerden algemeen een betere omzet in 2015. Bij tomaten zorgde de sterk toegenomen gemiddelde prijs in combinatie met een grotere aanvoer voor een omzetsijging van bijna 49%. De omzet van paprika steeg eveneens sterk (+ 30%), wat volledig te wijten is aan de betere

Tabel 1: Omzet VBT-veilingen per deelsector - 2010-2015

€ 1.000	Groenten	Fruit	Totale omzet
2010	535.752	339.756	875.508
2011 *	408.403	277.093	685.496
2012 *	522.809	269.338	792.147
2013 *	501.231	299.400	800.631
2014	484.139	321.697	805.836
2015	582.140	339.705	921.845

* De omzet van Veiling Haspengouw werd niet opgenomen

prijsvorming, want de aanvoer in 2015 was gelijkaardig aan deze in 2014. Voor aardbeien bleef de gemiddelde prijs vrijwel stabiel in 2015. Het aangevoerde volume daarentegen steeg, wat zich weerspiegelt in een omzetstijging van meer dan 7%.

De **REO Veiling** sloot 2015 af met een productomzet van € 165,2 miljoen, wat een toename van bijna 22% betekent ten opzichte van 2014 en van ruim 5% ten opzichte van 2013.

In 2015 wonnen tomaten verder aan belang binnen de REO Veiling waar jarenlang prei het belangrijkste product was. De omzet van tomaten nam met ruim een kwart toe dankzij een volumestijging van bijna 17% en een betere gemiddelde prijsnotering. Voor prei resulteerde de herstellende prijs (bijna het dubbele van in 2014) in combinatie met een recordaanvoer, in een omzet die ruim verdubbelde en zelfs aansluit bij de betere prei-jaren. Ook andere

Tabel 2: Omzet VBT-veilingen per deelsector - 2015

€	Groenten	Fruit	Totale omzet
BelOrta	313.976.528	77.707.409	391.683.937
BFV	130.766	93.349.373	93.480.139
Criée de Wépion	0	1.613.276	1.613.276
LTV	255.684	6.619.189	6.874.873
REO Veiling	148.549.963	16.618.757	165.168.720
Veiling Haspengouw	0	48.981.680	48.981.680
Veiling Hoogstraten	119.227.283	94.815.549	214.042.832
Totaal	582.140.224	339.705.233	921.845.457

Tabel 3: Omzet VBT-veilingen - 2014 & 2015

€	2014	2015	2015/2014 %
BelOrta	336.278.834	391.683.937	+16,48
BFV	92.987.204	93.480.139	+0,53
Criée de Wépion	1.606.514	1.613.276	+0,42
LTV	6.784.542	6.874.873	+1,33
REO Veiling	135.705.915	165.168.720	+21,71
Veiling Haspengouw	46.578.741	48.981.680	+5,16
Veiling Hoogstraten	185.894.223	214.042.832	+15,14
Totaal	805.835.973	921.845.457	+14,40

belangrijke groentesoorten binnen de veiling, zoals champignons, witloof en sla, noteerden in 2015 een betere prijs en sloten af met een hogere omzet.

De productomzet van de **Belgische Fruitveiling** bedroeg € 93,5 miljoen in 2015 en ligt hiermee in de lijn van de omzet in 2014, maar duidt op een daling van 16% ten opzichte van 2013.

In 2015 werd bijna 14% minder peren aangevoerd, maar dankzij de betere gemiddelde prijs dan in 2014, kon een gelijkaardige perenomzet gerealiseerd worden. De gemiddelde prijs van appels daarentegen, bleef ook in 2015 ondermaats. De aanvoertoeename kon de slechte prijsvorming echter ombuigen naar een omzetsijging van ruim 6%. De omzet van aardbeien en bessen verschilde in 2015 op de BFV weinig van deze in 2014, terwijl de kersenomzet sterk steeg ten gevolge van de toegenomen aanvoer.

Veiling Haspengouw realiseerde in 2015 een productomzet van € 49,0 miljoen, wat 5% hoger is dan in 2014, maar 13% lager dan in 2013. Hardfruit vertegenwoordigde drie kwart van de totale omzet en behaalde in 2015 een vrijwel gelijke omzet als in 2014. Peren werden in 2015 minder aangevoerd tegen een betere prijs dan in 2014, terwijl appels meer aangevoerd werden tegen een lagere prijs. De omzetsijging is bijgevolg voornamelijk te wijten aan de hogere kersenomzet. In 2015 werd op Veiling Haspengouw bijna 23% meer kersen verhandeld.

De **Limburgse Tuinbouwveiling** sloot 2015 af met een productomzet van € 6,9 miljoen – dit is een lichte stijging van 1% ten opzichte van 2014, maar een daling van 8,5% ten opzichte van 2013. Zowel het verhandelde volume als de gemiddelde prijs van groenten daalde sterk in 2015. Waar in 2012 nog een derde van de totale omzet van LTV gerealiseerd werd door groenten, was dit slechts 4% in 2015. Dit duidt op een verdere verschuiving van groenten naar fruit. Voornamelijk hardfruit werd meer aangevoerd en voor fruit draaide dit in het algemeen uit op een omzetsijging van 9%.

De productomzet van **Criée de Wépion** bedroeg € 1,6 miljoen in 2015 en is hiermee gelijkaardig aan deze van 2014. In 2013 lag de omzet van de Waalse aardbeivenveiling 41% lager.

Naast de klassieke veilingen is ook **Ingro**, een producentenorganisatie voor industriegroentetelers, lid van het VBT. Ingro sloot 2015 af met een Waarde Verkochte Productie van € 92 miljoen, een omzet vergelijkbaar met 2014 en 2013. De groeiomstandigheden in 2015 waren niet gemakkelijk door de droogte in de late lente en vroege zomer. Dit resulteerde in een lagere aanvoer van wortelen, erwten en bonen. Voor spruitkool en bloemkool werden daarentegen topopbrengsten verkregen in de herfst. De belangrijkste producten zijn bloemkool, spruitkool, prei, bonen en wortelen.

Aanvoer en omzet producten

Kenmerkend voor de groente- en fruitsector speelden ook in 2015 de klimatologische omstandigheden een uiterst belangrijke rol in de productie, de aanvoer en de prijsvorming. Bijkomend had de Russische importban een grote impact op de internationale marktsituatie en zware gevolgen voor de Europese groente- en fruitafzet en meer in het bijzonder voor die landen, waaronder België, die sterk gericht zijn op de Russische markt (zie hoofdstuk 7).

In de groentesector is de invloed van de boycot door de Russische Federatie op sommige producten niet steeds onmiddellijk zichtbaar, maar internationale marktverschuivingen hebben sowieso gevolgen voor de groenten. Ook de prijsvorming van producten die zelfs voornamelijk bestemd zijn voor de binnenlandse markt, werd getekend door de wispelturige export.

In 2015 waren de weerscondities in het algemeen goed en kenden de meeste groentesoorten betere gemiddelde prijzen dan in 2014. Het weer heeft immers een bepalende impact op zowel de productie als de consumptie, en dit zowel op nationaal als op internationaal niveau.

Begin 2015 startte met sneeuwval. In tegenstelling tot de wintergroenten in Nederland en Duitsland die veel vorstschade kenden, bleven onze buitenteelten gespaard van schade. Hierdoor lag de markt open voor onze producten en werden goede prijzen genoteerd. De internationaal verlaagde witloofwortelproducties zorgden voor ruimte op de markt met normale prijzen tot gevolg. Ook onze glasgroenten uit belichte teelt kwamen begin januari op gang en werden verhandeld tegen goede prijzen.

De koele, natte en donkere wintermaanden werden gevolgd door een droog, donker en koud voorjaar. Dit zorgde voor een vertraging van de productie in Zuid-Europa waardoor onze glasgroenten dominanter op de markt waren met een positieve prijsvorming tot gevolg.

De uitgestelde oogst van het Zuiden zorgde ervoor dat onze markt vanaf mei te kampen had met meer importproduct waardoor de prijzen van de meeste groentesoorten sterk onder druk kwamen te staan.

In tegenstelling tot de donkere en kille meimaand, waren juni en juli topmaanden qua temperatuur, met begin juli zelfs een hittegolf. Dit leidde tot productiepieken bij nagenoeg alle producten, ten nadele van de prijsvorming. Niet alleen in België maar doorheen gans Europa kwam te veel product op korte tijd in de markt wat de slechte prijsvorming versterkte.

De aanhoudende droogte en hitte zorgden doorheen de zomer, tot ver in de herfst, voor een tempering van de Europese groenteproductie. In andere delen van Europa ondervond de productie schade waardoor er schaarste heerste op de Europese markt. Er kwam ruimte in de markt en door de vele extra geleverde inspanningen en het doorzettingsvermogen maakte onze kwaliteit het verschil op de exportmarkten. Door de lagere concurrentie en de sterkere consumptie bij het warme weer bleef de vraag naar onze kwalitatief goede producten op pijl en trokken de prijzen opnieuw aan. Voor de openluchtteelten resulteerde de droogte in een eerder matige productie tijdens het

najaar wat de prijsvorming ten goede kwam. Tot ver in de herfst kenden ongeveer alle groentesoorten een vlotte afzet op de Europese markten.

Dankzij het milde en aangename najaarsweer konden veldwerkzaamheden in optimale omstandigheden uitgevoerd worden. De aanhoudende hoge temperaturen tijdens de laatste maanden van het jaar zorgden echter bij een aantal teelten voor extreme producties. Net omwille van het bijzonder zachte weer liet de consumptie van deze wintergroenten op zich wachten. Ook de Zuiderse producten met groeiachterstand ten gevolge van de extreme hitte en droogte, bereikten de markt met een Europees overaanbod als resultaat. In november en december werden bijgevolg voor vele producten zwakke prijzen genoteerd.

Dit betekent dat in 2015 de belangrijkste groentesoorten, aangevoerd op alle bij het VBT aangesloten veilingen, een omzetstijging realiseerden van ruim 18% ten opzichte van 2014.

Tomaten, witloof en kropsla werden in 2015 minder aangevoerd dan in 2014.

Tomaten kenden een aanvoerdaling van ruim 7%, terwijl de gemiddelde prijs met eenzelfde percentage steeg. Vandaar dat in 2015 een gelijkaardige omzet gerealiseerd werd als in 2014.

Witloof werd eveneens minder aangevoerd (- 10%), maar noteerde een betere gemiddelde prijs dan in 2014, met een omzetstijging van bijna 11% als resultaat.

Ook kropsla kende een aanvoerdaling van ruim 9%, maar in tegenstelling tot de situatie bij witloof, kon de betere middenprijs van kropsla de lagere aanvoer niet rechtekken en werd 2015 afgesloten met een omzetsdaling van bijna 6%.

Bij paprika, komkommers en prei stegen zowel het volume als de gemiddelde prijs in 2015.

In het algemeen lag de aanvoer van paprika hoger (+ 14%) dan in 2014 en steeg de prijs met een derde (+ 31%), wat leidde tot een omzetstijging van bijna de helft ten opzichte van 2014. Meer specifiek kenden groene, rode en gele paprika een aanvoerstijging van respectievelijk 15%, 10% en 5%. De drie soorten noteerden in 2015 bovendien een betere gemiddelde prijs dan in 2014. Dit resulteerde voor groene paprika in een omzetstijging van 20%, voor rode paprika van 29% en voor gele paprika van 48%.

Komkommer realiseerde in 2015 een omzet die bijna het dubbele was van 2014 (+ 90%). Zowel het aangevoerde volume als de middenprijs steeg met ruim 37%.

De omzet van prei verdubbelde in 2015 ten opzichte van 2014. Er werd 9% meer prei aangevoerd tegen een middenprijs die 85% hoger lag dan in 2014.

Vollegrondbloemkolen deden het niet goed in 2015. De hogere aanvoer (+ 7%) kon de zwakke tot gematigde prijs doorheen het ganse seizoen niet compenseren, wat resulteerde in een omzetsdaling van bijna 12% ten opzichte van 2014.

Ook in de fruitsector werd de productie en de prijsvorming beïnvloed door de weersomstandigheden en de internationale marktsituatie.

De prognose van een goed uitgebalanceerde perenmarkt aan het begin van seizoen 2014/2015 met lege Europese stocks, werd danig verstoord door het Russische invoerverbod. De prijzen stonden in de eerste seizoenhelft (september-december 2014) onder

zware druk. In de tweede seizoenhelft (januari-juni 2015) kenden de peren een duidelijk herstel. De prijsvorming in de eerste maanden van 2015 was goed, mede dankzij de ruimte in de markt ten gevolge van de Europese niet-oogstprocedure en interventieregeling. Vanaf half maart stegen de prijzen geleidelijk aan en werd er vlot afgezet op zowel de exportmarkten als de binnenlandse markt. Begin april kenden peren een sterke prijsstijging met een piekmoment begin mei. In juni liep het verbruik terug ten gevolge van de verhoogde prijzen enerzijds en de warme temperaturen anderzijds. De continue afzet leidde tot geruimde stocks aan het seizoeneinde.

Voor peren waren de weersomstandigheden goed tijdens de bloei, de fruitzetting en de junirui. De nieuwe perenoogst 2015/2016 werd op een normaal tijdstip verwacht wat drie weken minder verkoop impliceerde in vergelijking met het vorige vroege seizoen. Ondanks het verlengde Russische embargo, gaven de gemiddelde Europese oogst, de geruimde stocks, de productiedaling in het zuidelijk halfrond en de nieuwe exportopportuniteiten hoop op een goed seizoen.

De start van het nieuwe verkoopseizoen 2015/2016 verliep minder chaotisch dan het vorige seizoen. Dankzij de nieuwe afzetmogelijkheden en de gestegen verkoop op de binnenlandse markt werden in september en oktober vrijwel goede prijzen genoteerd. Aan het seizoenbegin lag het aanbod duidelijk lager dan de vraag. Vanaf november steeg het aanbod en verliep de afzet moeizamer met een lichte prijsdaling in december als resultaat.

In 2015 werden, volgens de VBT-database, ruim 13% minder peren aangevoerd tegen een betere middenprijs (€ 0,524 in vergelijking met € 0,443 in 2014). Dit leidde tot een omzetstijging van bijna 3% ten opzichte van 2014.

De appelmarkt ondervond tijdens de tweede helft van seizoen 2014/2015 (januari tot en met juli 2015) nog volop de invloed van de Russische boycot. De prijsvorming verliep uiterst slecht. De lage prijzen deden het verbruik stijgen, maar de iets betere prijs op de binnenlandse markt, kon de slechte prijsvorming op de exportmarkt in de eerste maanden van 2015 niet positief beïnvloeden. Vanaf maart kende de appelverkoop een heropleving. Dankzij enerzijds, een oplopende consumptie door de sterke promotie-acties en anderzijds, een gestegen export ten gevolge van een gunstige wisselkoers (euro zwakker dan VS dollar), steeg de verkoop gestaag en werden de stocks sterk afgebouwd. De vraag naar Belgische appels nam sterk toe ten gevolge van de vlotte ruiming van Poolse appels en de gunstige

weersomstandigheden voor hardfruitconsumptie. Na een moeizame periode met zeer zwakke prijzen, zorgden de hoogstaande kwaliteit, de grotere maat en het langer uitblijven van zomerfruit ervoor dat de appelprijzen tegen het einde van het seizoen aantrokken. Vanaf juni viel de afzet stil omwille van de stijgende vraag naar zomerfruit wegens het goede weer. De export van appels nam af en voornamelijk de continue verkoop op de binnenlandse markt in combinatie met het normale oogsttijdstip van het nieuwe seizoen (drie weken later dan het vorige seizoen 2014/2015) zorgde ervoor dat de oude appelstocks net op tijd geruimd waren.

Voor appels waren de bloeiomstandigheden niet ideaal. De winter was mild en er was bijgevolg weinig vorstschade, maar tijdens de bloei was het koud, bewolkt en zeer winderig. Daarna volgden droge periodes en zelfs een hittegolf begin juli. Toch hadden de vruchten een normale maat en werd de oogst op het gemiddelde tijdstip geplukt. Ten gevolge van de lokale hagel half augustus werd ingeschat dat zo'n 600 ha, voornamelijk appel, getroffen werd. Ondanks de grote voorspelde Europese appeloogst en de verlenging van het Russisch embargo, startte het verkoopseizoen 2015/2016 gunstig. Zowel de Europese als de overzeese stocks waren geruimd. Ook de stocks van appelsapconcentraat waren leeg wat resulteerde in gunstigere industrieprijzen en zorgde voor betere bodemprijzen. Tijdens de eerste maanden van het nieuwe appelseizoen werd beduidend meer industriefruit verkocht dan de vorige jaren. De goede prijszetting voor industrieappels zorgde er in oktober voor dat een groot gedeelte van de tweede pluk, evenals mindere kwaliteit, direct bestemd werd voor industriële verwerking. Automatisch had dit prijsniveau zijn weerslag op de versmarkt. Toch verliep de afzet tijdens de eerste maanden van het nieuwe seizoen 2015/2016 zeer wisselvallig. Op de binnenlandse markt werden goede volumes verhandeld, maar de export bleef achter. De middenprijzen waren beter dan vorig jaar, maar nog te laag.

In 2015 noteerden appels, op de VBT-veilingen, een gemiddelde prijs die nog 13% lager lag dan in 2014 (€ 0,302 tegenover € 0,347 in 2014). Door de gestegen aanvoer (+ 18%) kon 2015, ondanks de zwakke prijsvorming, afgesloten worden met een lichte omzettingstijging van 3% ten opzichte van 2014.

Het aardbeiseizoen was erg wisselend in 2015. De beoordeling van het seizoen is sowieso zeer specifiek voor de regio, de teeltwijze en de teler. Aan het begin van het seizoen werden minder aardbeien aangevoerd dan in 2014 waardoor tot en met juni goede prijzen werden genoteerd. Door het zeer mooie weer in juni en juli steeg het aanbod en kwam de prijsvorming onder druk te staan. In juli waren er productiepieken wat leidde tot een overaanbod in gans Europa en lagere prijzen dan vorig jaar. De vollegrondsaardbeien (zomeraardbeien) kenden ten gevolge van de extreme warmte een zwakke prijsvorming in juni en juli. Ondanks het grote aangevoerde volume in augustus, trokken de prijzen aan en werden aardbeien verhandeld tegen een goede prijs. In september daarentegen, resulteerde de topanvoer in een lagere prijsvorming. Ten gevolge van de groeiachterstand in het Zuiden, was er in oktober minder importproduct en kwam er ruimte in de markt met een gunstige prijsvorming als resultaat. Vanaf november nam het aanbod opnieuw toe en kwamen de prijzen onder druk te staan.

Volgens de VBT-database, waarin geen onderscheid gemaakt wordt in onder andere teeltwijze en klasse, steeg de aanvoer van aardbeien in 2015 met bijna 9% in vergelijking met 2014. De gemiddelde prijs daalde echter licht (€ 2,841 ten opzichte van € 2,882 in 2014) waardoor een omzettingstijging van 7% gerealiseerd werd.

Kersen kenden in 2015 een mooi en geslaagd seizoen. Dankzij de gunstige weersomstandigheden in juni en juli kon de oogstperiode optimaal benut worden en werden bijna alle kersen geplukt. Qua volume was 2015 een topjaar, met een derde meer aanvoer dan in 2014. Ook de middenprijs lag lichtjes hoger dan in 2014 door een homogener product met een beter uitstalleven. De kersenomzet in 2015 steeg met ruim 35% ten opzichte van 2014.

Het oogsttijdstip van krieken en pruimen ligt later, waardoor het aangevoerde volume sterk beïnvloed werd door slechte weersomstandigheden. In 2015 werden 40% minder krieken en 70% minder pruimen verkocht op de VBT-veilingen dan in 2014. Ten gevolge van het lage aanbod, noteerden zowel krieken als pruimen goede prijzen. Krieken sloten 2015 af met een lichte omzetsdaling van 4% ten opzichte van 2014. Pruimen daarentegen, realiseerden in 2015 ruim de helft minder omzet dan in 2014.

Zoals bij de andere fruitsoorten, had het houtig kleinfruit in de zomer van 2015 te kampen met productiepieken waardoor de prijsvorming onder druk kwam te staan. Dit heeft echter geen negatieve impact gehad op de algemene bessenomzet (+ 10%). De verhoogde aanvoer op alle VBT-veilingen samen leidde voor alle soorten tot een omzettoename.

Onderstaande tabel geeft de aanvoer, de gemiddelde prijs en de omzet van de belangrijkste VBT-producten weer. Deze tabel weerspiegelt uiteraard niet de fluctuaties in prijs en aanvoer gedurende het jaar.

Tabel 4: Aanvoer, prijs en omzet belangrijkste producten VBT-veilingen - 2014 & 2015

	2014			2015		
	Aanvoer kg, st	Prijs €/kg, st	Omzet €	Aanvoer kg, st	Prijs €/kg, st	Omzet €
Aardbeien (kg)	47.786.073	2,882	137.719.462	51.897.363	2,841	147.440.408
Appelen (kg)	157.198.023	0,347	54.547.714	185.934.978	0,302	56.152.363
Bloemkolen - vg (st)	9.728.153	0,729	7.091.824	10.401.135	0,602	6.261.483
Komkommers (st)	112.456.131	0,240	26.989.471	154.850.476	0,330	51.100.657
Kropsla (st)	91.120.417	0,284	25.878.198	82.505.235	0,296	24.421.550
Paprika (kg)	40.779.431	0,990	40.371.637	46.477.424	1,297	60.281.219
Peren (kg)	216.600.674	0,443	95.954.099	187.631.630	0,524	98.318.974
Prei (kg)	59.862.221	0,227	13.588.724	65.276.300	0,421	27.481.322
Tomaten - los+tros (kg)	240.178.575	0,705	169.325.895	222.799.659	0,759	169.104.941
Witloof (kg)	46.209.706	0,832	38.446.475	41.692.198	1,020	42.526.042
Totaal Top 10			609.913.500			683.088.960

Tabel 5: Aanvoer belangrijkste groentesoorten VBT-veilingen - 2006-2015

		2006	2007	2008	2009
Tomaten - los+tros	ton	206.704	200.094	206.831	222.911
Kropsla	x 1.000 st	147.960	134.914	138.469	121.123
Paprika	ton	20.275	21.596	22.311	28.845
Prei	ton	59.706	61.076	63.974	64.770
Witloof	ton	46.646	48.355	54.403	54.986

Tabel 6: Omzet belangrijkste groentesoorten VBT-veilingen - 2006-2015

		2006	2007	2008	2009
Tomaten - los+tros	x 1.000 €	167.224	162.076	161.126	132.447
Kropsla	x 1.000 €	50.026	37.291	41.239	35.005
Paprika	x 1.000 €	28.952	30.666	29.405	24.143
Prei	x 1.000 €	39.466	21.010	25.909	38.603
Witloof	x 1.000 €	51.080	47.871	43.359	45.253

Tabel 7: Aanvoer belangrijkste fruitsoorten VBT-veilingen - 2005/2006-2014/2015 *

		2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Appelen	ton	229.451	234.679	242.806	210.776
Peren	ton	176.307	202.282	212.475	124.291
		2006	2007	2008	2009
Aardbeien	ton	38.438	39.890	36.770	39.738

Het hardfruitseizoen loopt van 1 augustus t.e.m. 31 juli

* Van 01.01.2011 t.e.m. 31.12.2013 werden de gegevens van Veiling Haspengouw niet opgenomen

Tabel 8: Omzet belangrijkste fruitsoorten VBT-veilingen - 2005/2006-2014/2015 *

		2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Appelen	x 1.000 €	77.320	88.708	104.649	72.718
Peren	x 1.000 €	107.601	93.454	124.510	107.636
		2006	2007	2008	2009
Aardbeien	x 1.000 €	90.367	100.523	101.743	101.610

Het hardfruitseizoen loopt van 1 augustus t.e.m. 31 juli

* Van 01.01.2011 t.e.m. 31.12.2013 werden de gegevens van Veiling Haspengouw niet opgenomen

2010	2011	2012	2013	2014	2015
207.110	228.510	236.997	249.326	240.179	222.800
111.981	103.966	97.179	96.180	91.120	82.505
32.013	37.238	33.574	31.581	40.779	46.477
71.599	67.744	61.983	56.334	59.862	65.276
53.093	50.705	51.746	54.219	46.210	41.692

2010	2011	2012	2013	2014	2015
184.078	119.221	180.968	149.054	169.326	169.105
46.889	22.497	36.860	29.816	25.878	24.422
36.623	37.983	37.200	42.729	40.372	60.281
46.826	24.997	31.425	38.871	13.589	27.481
57.553	49.488	52.833	43.104	38.446	42.526

2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
222.864	161.696	156.574	115.548	134.279	169.868
218.249	183.347	166.690	123.821	192.881	206.057
2010	2011	2012	2013	2014	2015
43.636	44.880	48.670	46.025	47.786	51.897

2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
62.848	66.930	48.695	59.738	60.291	47.563
96.466	98.449	67.176	101.905	96.633	96.641
2010	2011	2012	2013	2014	2015
125.672	122.388	117.732	129.928	137.719	147.440

VBT ORGANISATIE

3. BESTUURSORGANEN

Samenstelling Raad van Bestuur op 31 december 2015:

Bestuurscomité

R. Demaré, Voorzitter

L. Baestaens, Ondervoorzitter

E. Champagne, Ondervoorzitter

P. Appeltans, Algemeen secretaris

Leden

L. Bels, D. Bertels, J. Brosens, G. Callebaut, J. Creten,

M. De Moor, C. De Pooter, P. Demyttenaere, C. Devroe,

H. Dhuyvetter, F. Fontaine, I. Hayen, J. Janssens, F. Lowette,

G. Opdekamp, D. Van den Plas, M. Vanderstukken, L. Vanoirbeek

De vergaderingen van de Raad van Bestuur werden gehouden op de volgende data: 27 januari, 17 maart, 12 mei, 23 juni, 8 september, 20 oktober en 8 december.

BelOrta SKW

4. WERKGROEPEN

Zoals aangegeven in de missie, biedt het VBT haar leden een platform voor overleg en uitwisseling. Dit platform omvat diverse werkgroepen. De werkgroepen worden belegd op vraag van de leden en/of de Raad van Bestuur. De vergaderingen zijn gericht op het uitwisselen van informatie, het bespreken van thema's en het bereiken van gezamenlijke standpunten. De besluiten en de adviezen van de werkgroepen worden aan de Raad van Bestuur voorgelegd ter bekrachtiging.

In 2015 waren volgende werkgroepen actief: Dataverwerking, Export, GMO (Gemeenschappelijke MarktOrdening), P&A (Productie & Afzet), Responsibly Fresh en Simultaan.

In functie van de behoeften vinden verder regelmatig werkgroepen 'ad hoc' plaats.

Om het overleg te faciliteren en te besparen op verplaatsings tijd beschikken het VBT en haar leden over een performant videoconferentiesysteem, als aanvulling op fysieke vergaderingen en teleconferenties.

Veiling Hoogstraten

5. EXTERNE VERTEGENWOORDIGINGEN

Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)

- Gebruikersgroepen diverse onderzoeksprojecten

Assemblée des Régions Européennes Fruitières, Légumières et Horticoles (AREFLH)

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering
- College van Producenten

Comeos

- Algemene Vergadering
- Commissie Duurzame Handel
- Commissie Voedingsbeleid
- Sociale Commissie

COPA-COGECA

- Werkgroep Groenten en Fruit

Departement Landbouw en Visserij (DLV)

- Gewasbescherming Kleine Teelten - Subgroepen Fruit, Glas- en Openluchtgroenten
- Stuurgroep EU-Schoolfruit
- Werkgroep Oogstramingen

Europese Commissie (EC)

- Adviesgroep Groenten & Fruit
- Expertgroep Appelen & Peren
- Expertgroep Tomaten

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)

- Raadgevend Comité

Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (FOD VVVL)

- Adviesraad inzake Voedingsbeleid en Gebruik van andere Consumptieproducten
- Raad van het Plantenfonds

Freshfel

- General Assembly
- Export Division
- Working Group on Promotion
- Working Group on Food Quality & Sustainability

GLOBALG.A.P.

- Board
- Technical Committee Crops
- Technical Committee GRASP
- Technical Committee Systems & Rules
- Belgische Nationale Technische Werkgroep (voorzitter)

GSI Belgilux

Kenniscentrum voor Duurzame Tuinbouw (KDT)

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering
- Technisch Comité

Nationale Raad voor de Coöperatie (NRC)

- Algemene Vergadering
- Bureau

Overlegplatform voor de Verwerking van en handel in de Plantaardige Grondstoffen en producten (OVPg)

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering

Qualität und Sicherheit (QS)

- Fachgesellschaft Obst-Gemüse-Kartoffeln (aandeelhouder)
- Fachbeirat Obst-Gemüse-Kartoffeln
- Wissenschaftlichen Beirat Rückstandsmonitoring Obst-Gemüse-Kartoffeln

Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV)

Vegaplan

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering
- Technische Werkgroep
- Werkgroep Communicatie
- Werkgroep Residubewaking
- Subwerkgroep Residubewaking Groenten en Fruit Versmarkt (coördinator)

Vlaams Centrum voor Bewaring van Tuinbouwproducten (VCBT)

- Bureau, Raad van Bestuur & Algemene Vergadering

Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM)

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering
- Sectorgroep Groenten en Fruit
- Exportcel Groenten en Fruit

World Apple and Pear Association (WAPA)

Toestand op 31 december 2015

REO Veiling

Belgische Fruitveiling (BFV)

VBT-ACTIVITEITEN

6. RESPONSIBLY FRESH

Reeds enkele jaren werkt het VBT met de aangesloten producentencoöperaties aan duurzame ontwikkeling binnen een gezamenlijk project, Responsibly Fresh. In dat kader zette het VBT in 2015 verder in op twee parallelle sporen. Enerzijds werd via vertegenwoordiging in kwaliteitssystemen, GLOBALG.A.P., QS en Vegaplan, verder gewerkt aan het inbrengen en uitbouwen van duurzaamheidscriteria in de bestaande standaarden. Anderzijds streefde het VBT, samen met haar leden, zelf verder naar duurzame ontwikkeling en communiceerde het die inspanningen ook aan de buitenwereld.

Panelgesprek event Responsibly Fresh

Om deel te nemen aan Responsibly Fresh en het keurmerk te mogen gebruiken, moeten producentencoöperaties en hun telers voldoen aan drie voorwaarden. Een eerste voorwaarde is dat individuele telers beschikken over een geldig certificaat voor een kwaliteitssysteem, Vegaplan of GLOBALG.A.P.. Ten tweede moeten de individuele coöperaties een charter duurzaam ondernemen onderschrijven, zoals aangeboden en gecontroleerd door externe instanties. Een derde voorwaarde is dat de coöperaties een collectief dossier rond een lijst van duurzaamheidscriteria opstellen voor de bij hen aangesloten telers.

Binnen Responsibly Fresh neemt communicatie met zowel interne als externe stakeholders een belangrijke plaats in. Met de interne stakeholders werd regelmatig overlegd rond duurzaamheid in de vergaderingen van de VBT Raad van Bestuur en in specifieke werkgroepen. Daarnaast stond ook de Algemene Vergadering in het teken van duurzame ontwikkeling. Aansluitend op het officiële gedeelte organiseerde het VBT, in samenwerking met KDT en Lava, het event 'Duurzame ontwikkeling, de hype voorbij?'. Zowel interne als externe stakeholders namen deel, wat zorgde voor boeiende discussies over het belang van duurzame ontwikkeling in de sector. Tijdens het event werd gevraagd wat duurzaamheid in de sector van groenten en fruit betekent voor de verschillende betrokken stakeholders. Neemt een collectieve, complete benadering van duurzame ontwikkeling daarbij de bovenhand of wordt het debat gedomineerd door deelaspecten die de actualiteit halen? Het VBT lichtte de collectieve benadering van duurzame ontwikkeling binnen Responsibly Fresh toe. In de uiteenzetting van Freshfel over duurzame ontwikkeling in een Europese context werd duidelijk dat die collectieve benadering uniek is in Europa. In een geanimeerd panelgesprek discussieerden vertegenwoordigers van Boerenbond, Colruyt, Delhaize, Fresh Trade Belgium en Vredeseilanden over de betekenis van duurzame ontwikkeling doorheen de agro-voedingsketen.

Het VBT werkte ook samen met externe stakeholders rond specifieke duurzaamheidsaspecten. Zo bleef in 2015 de aandacht voor voedselverliezen groot. De VBT-producentencoöperaties en hun telers werken al vele jaren rond dat thema en willen ervoor zorgen dat lekkere en gezonde groenten en fruit ten volle kunnen worden geconsumeerd

Partnerschap VBT en ANPE (Peru), in samenwerking met Trias

ledenorganisatie in het Zuiden, meer bepaald van ANPE (Asociación Nacional de Productores Ecológicos del Perú). ANPE is een koepelorganisatie van ecologische boeren in Peru. Het partnerschap kreeg in 2015 een meer concrete invulling. Begin juni vond een studiereis plaats in Peru waarbij het VBT en ANPE, onder begeleiding van Trias, mekaars werking leerden kennen en waarbij de basis werd gelegd voor het verdere verloop van het partnerschap. Tijdens de studiereis werd voornamelijk gewerkt rond de organisatie van ANPE op nationaal en regionaal niveau en de marktbenadering van ANPE. In de toekomst zullen binnen het partnerschap de coöperatieve ondernemingsvorm, de organisatie van logistieke processen en het opzetten van lastenboeken en keurmerken aan bod komen.

en dat nevenstromen kunnen worden gevaloriseerd. Om dat engagement hard te maken werd binnen Responsibly Fresh het begrip voedingsspaarzaamheid ontwikkeld. Het begrip wordt ingevuld door de cascade van waardebehoud toe te passen voor verse groenten en fruit die worden aangeleverd op de producentencoöperatie, met preventie van voedselverlies als belangrijke doelstelling. In 2015 vond met verschillende ketenpartners overleg plaats rond een strategische benadering voor het terugdringen van voedselverliezen in het kader van de 'Ketenroadmap Voedselverlies 2015-2020'.

Verder was ook duurzaam inkopen als sleutel tot duurzaamheid in de agro-voedingsketen een veelbesproken thema in 2015. In die context werkte het VBT, geïnspireerd door Vredeseilanden, een case uit rond 'fair price & income' als onderdeel van de werking van producentencoöperaties. De case werd voorgesteld op het event 'The Foodture'.

Binnen het luik Zuidwerking van Responsibly Fresh nemen het VBT en de leden-producentencoöperaties, in samenwerking met Trias, het peterschap op van een

7. EMBARGO RUSSISCHE FEDERATIE

Op 7 augustus 2014 kondigde de Russische Federatie een importverbod af van één jaar voor groenten en fruit, en andere landbouwproducten, afkomstig uit de lidstaten van de Europese Unie (EU). Dit als reactie op eerder opgelegde sancties vanuit Europa aan de Russische Federatie omwille van hun houding in het conflict in Oost-Oekraïne.

Om de getroffen producenten te ondersteunen, stelde Europa tijdelijke buitengewone crisismaatregelen in. Verordening (EU) nr. 1371/2014 voorzag voor de periode van 1 januari tot en met 30 juni 2015, net als in de tweede

helft van 2014, in de nodige vergoedingen voor het uit de markt nemen van producten op basis van aan de lidstaten toegekende maximale quota. Aan België werden volgende quota toegekend: 21.200 ton appel/peer, 13.200 ton groenten (tomaat, paprika, komkommer, augurk, wortel).

Op 24 juni kondigde de Russische Federatie aan dat zij het embargo verlengt tot augustus 2016. Het VBT nam onmiddellijk het voortouw in de Europese lobby, in overleg met Copa-Cogeca, om opnieuw te voorzien in een pakket Europese steunmaatregelen, met succes. Op 8 augustus vond de publicatie plaats van verordening (EU) nr. 1369/2015, die opnieuw bijzondere interventie mogelijk maakt voor de periode van 8 augustus 2015 tot en met 30 juni 2016. De mogelijkheid tot interventie is immers belangrijk als signaal om een bodem in de markt te leggen en mogelijke prijserosie te voorkomen. Gezien de nauwe betrokkenheid bij het besluitvormingsproces kon het VBT tijdig bij de Vlaamse overheid aandringen om de toepassing van deze verordening onmiddellijk te activeren. De krachtlijnen van de Europese maatregelen bleven dezelfde als bij de vorige fases.

De producten en bijhorende hoeveelheden die vanaf 8 augustus in België in aanmerking komen, zijn 85.650 ton appels en peren en 16.750 ton groenten (tomaat, paprika, komkommer, augurk, wortel). Bovenop deze hoeveelheden is nog een reserve van 3.000 ton beschikbaar. Deze kan gebruikt worden voor kolen (witte en rodekool), broccoli, bloemkolen, paddenstoelen en bepaalde soorten zachtfruit.

De maximale vergoedingen en bijbehorende cofinancieringspercentages bleven ongewijzigd ten opzichte van de vorige fases van deze uitzonderlijke crisismaatregel. Het VBT was tevreden dat de Europese Commissie opnieuw beslist heeft om telers aangesloten bij een producentenorganisatie (PO) extra te ondersteunen, namelijk met een cofinancieringspercentage van 75% ten opzichte van slechts 50% voor diegenen die geen lid van een PO zijn. Enkel de vergoeding voor 'gratis verdeling' van interventieproduct wordt volledig (100%) gefinancierd door Europa.

Door de verlenging van het embargo in juni werd de noodzaak om verder te werken aan alternatieve exportbestemmingen nogmaals aangetoond. Het VBT verhoogde in 2015 haar inspanningen om markttoegang in bepaalde derde landen te bekomen via fytosanitaire protocols (zie hoofdstuk 8).

8. EXPORT DERDE LANDEN

De Belgische groente- en fruitsector is sterk exportgericht. Dat een focus op een beperkt aantal markten kan leiden tot negatieve gevolgen is reeds in 2014 duidelijk geworden door de Russische importban (zie hoofdstuk 7). Voor een duurzame ontwikkeling van de sector is het aanboren van nieuwe en het actief bewerken van bestaande exportmarkten, zowel binnen de EU als daarbuiten, een must.

Via overleg, intern met haar leden en extern binnen diverse organisaties, verwerft het VBT inzicht en volgt het ontwikkelingen in product-technische, logistieke en handelsvoorwaarden. Het VBT treedt op als coördinator en zorgt voor een sectorale aanpak en vertegenwoordiging bij diverse initiatieven gericht op het bevorderen van afzet in de doelmarkten.

- In 2015 is binnen de VBT-werkgroep Export frequent overlegd, gericht op het bijwerken van de prioriteitenmatrix met specifieke product-land-combinaties waar markttoegang, marktintroductie en marktopvolging wenselijk zijn. Tevens wordt er de beleidsmatige aanpak van exportdossiers uitgezet.
- Met het businessplan 2015-2017 blijft het FAVV inzetten op een actieve ondersteuning van de export. De operationele doelstelling luidt: 'Nieuwe exportmarkten worden in samenwerking met alle belanghebbenden en betrokken overheden geëxploreerd en waar nuttig ontsloten'. De Dienst Internationale Zaken van het FAVV voorziet in regelmatig overleg, zowel algemeen beleidsmatig overleg met alle betrokken sectoren en overheidsdiensten, als meer specifiek technisch bilateraal overleg. Het VBT neemt hier actief aan deel.
- Naar aanleiding van de Russische importban zijn in de tweede helft van 2014 door diverse organisaties overlegmomenten belegd om met de betrokken sectoren alternatieve afzetmarkten te identificeren. Het overleg op initiatief van het FAVV, de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken en het Ketenoverleg is in de loop van 2015 steeds meer geïntegreerd. De integratie laat toe om een volledige en duidelijke stand van zaken op te maken betreffende markttoegang in specifieke derde landen, een gezamenlijk plan van aanpak op te stellen en een representatie op missies voor te bereiden. De deelname aan het overleg zorgt ervoor dat het VBT de specifieke aandachtspunten voor verse groenten en fruit kan benadrukken. Tevens treedt een wisselwerking op, waarbij de overheidsdiensten het VBT op de hoogte houden van relevante overlegmomenten waarop dossiers beleidsmatig en politiek onder de aandacht kunnen worden gebracht.
- Het VBT nam deel aan de Prinselijke economische missies naar de Verenigde Arabische Emiraten in maart en naar West-Canada in oktober 2015. De VBT algemeen secretaris gaf er toelichting bij 'Quality assurance of fresh produce: case of the Belgian horticultural cooperatives'.

Voor het verkrijgen van markttoegang op product-technisch gebied werkt het VBT nauw samen met haar leden en met het FAVV. Tevens is er overleg met de exporteurs via Fresh Trade Belgium (FTB), met de onderzoeksinstellingen-proefcentra en met het bevoegde Europese DG Trade via Freshfel. Bepaalde derde landen stellen specifieke fytosanitaire eisen of residubepalingen. Markttoegang is pas mogelijk nadat het land van bestemming een Pest Risk Assessment (PRA) heeft uitgevoerd en/of de betrokken operatoren sectorale procedures hebben uitgewerkt om de gedefinieerde risico's te beheersen. Deze procedures worden geëvalueerd en goedgekeurd door het FAVV en, waar vereist, ook door het land van bestemming.

In 2015 is gewerkt aan volgende dossiers:

Canada - tomaten

Met specifieke fytosanitaire invoereisen voor tomaten wil Canada het binnenbrengen van *Tuta absoluta* voorkomen. Eind 2010 heeft het FAVV de VBT-sectorprocedure met beheersmaatregelen en monitoring van deze mineermot goedgekeurd. Tot 2014 is de monitoring door de betrokken VBT-leden verdergezet. In 2015 vond, omwille van de algemene verspreiding van *Tuta absoluta*, geen monitoring plaats. Wel heeft het VBT in samenspraak met de leden een evaluatie gemaakt van de Canadese voorstellen voor aanpassingen aan de fytosanitaire invoervoorwaarden voor tomaat en paprika. Eind 2015 is het wachten op verdere ontwikkelingen in dit dossier.

Canada - peren

Begin 2012 is het technisch dossier van het VBT door het FAVV overgemaakt aan de bevoegde Canadese overheidsdienst voor het opstellen van een PRA. Eind augustus 2014 ontving het FAVV de concrete Canadese aandachtspunten en eisen. Na ongeveer twee weken van intensief overleg met de leden, het FAVV en PCFruit, heeft het VBT het nodige gedetailleerde dossier opgesteld dat midden september door het FAVV aan de Canadese overheid werd overgemaakt. Op 1 oktober 2014 kwam het bericht dat Canada de import van Belgische peren onder strikte voorwaarden gedurende een proefperiode toestaat. De voorwaarden werden in overleg met het FAVV en met de leden door het VBT uitgewerkt tot concrete procedures voor de diverse betrokken operatoren. Begin december 2014 waren alle elementen operationeel, zodat een eerste zending kon gecertificeerd en geëxporteerd worden.

In 2015 stond het VBT in voor de coördinatie van de toepassing van de sectorprocedure door de betrokken producentencoöperaties. Verder heeft het VBT met de betrokken leden en met het FAVV overlegd over de toepassing van deze procedure. Op basis van de eerste ervaringen heeft het FAVV gevraagd de procedure voor 2016 op enkele specifieke punten bij te stellen.

Ondertussen wordt het duidelijk dat de historiek van het dossier peer-Canada vrij algemeen kan doorgetrokken worden en van toepassing is op nagenoeg alle dossiers betreffende het verkrijgen van (fytosanitaire) markttoegang in derde landen. De opgedane ervaring in uitwerking, afwerking en opvolging van een technisch dossier, in reacties bij importvoorwaarden van derde landen en in opstelling, coördinatie en toepassing van een sectorprocedure werden in 2015 dan ook veelvuldig gebruikt in andere dossiers.

China - groenten

Na de Russische importban is ook China onderkend als prioritaire markt. Markttoegang voor Belgische peren is reeds een aantal jaren een feit mits strikte operator-specifieke fyto-sanitaire procedures. In samenspraak met haar leden heeft het VBT ervoor geopteerd om ook toegang voor een aantal groenten te bekomen. Conform de Chinese procedures is in eerste instantie gevraagd aan het FAVV om een formeel schrijven te richten aan hun Chinese counterpart. Het VBT zal in het voorjaar van 2016 werken aan een technisch dossier.

Indonesië - groenten en hardfruit

Er is in Indonesië markttoegang voor Belgisch hardfruit. Wel speelt reeds geruime tijd de logistieke problematiek, waarbij preferentiële havens niet toegankelijk zijn voor Europese producten omwille van aanslepende fyto-sanitaire bemerkingen van Indonesië.

In de zomer van 2015 ontving het VBT de eerste berichten over een nieuwe Indonesische wetgeving met impact op de invoer van groenten en fruit. Vanaf 17 februari 2016 worden de nieuwe bepalingen van kracht en kan enkel ingevoerd worden door landen met een goedgekeurd systeem. Indonesië voorziet in twee alternatieven: Country Recognition Agreement en Laboratory Registration System. Het VBT was gedurende de tweede helft van 2015 actief betrokken bij het overleg hieromtrent en blijft de ontwikkelingen op de voet volgen. In samenspraak met haar leden en met het FAVV, heeft het VBT geopteerd om in eerste instantie een dossier voor Laboratory Registration in te dienen. Het FAVV is gevraagd om Indonesië officieel op de hoogte te brengen van de blijvende interesse in export van groenten en fruit en van het VBT-voornemen om begin 2016 een uitgewerkt dossier daartoe in te dienen.

Veiling Haspengouw

Limburgse Tuinbouwveiling (LTV)

Israël - hardfruit

Sedert eind 2014 werkt het VBT, op vraag van haar leden, prioritair aan markttoegang voor appels en peren in Israël. Voor de import vanuit België, en vanuit andere Europese lidstaten, voorziet Israël in twee management opties: Orchard inspection en Chemical treatment. Op basis van veelvuldig overleg ligt eind 2015 een VBT-voorstel van sectorprocedure voor boomgaardinspecties, ter goedkeuring bij het FAVV. Een voorstel voor chemische behandelingen, rekening houdend met de Belgische erkenningen, werd in een officieel schrijven door het FAVV aan de bevoegde Israëlische overheid overgemaakt ter goedkeuring.

Japan - groenten

Net zoals de export naar de Russische Federatie, maakt de export van verse groenten en fruit naar Japan expliciet deel uit van de FAVV-omzendbrief PCCB/S4/697330 betreffende de uitvoer voorwaarden om te voldoen aan de specifieke eisen van derde landen met betrekking tot de maximum residugehalten. Op vraag van het FAVV heeft het VBT ook hier in overleg met de leden, FTB en de exporteurs een sectorale procedure uitgewerkt, die jaarlijks wordt bijgesteld.

Mexico - hardfruit

De Europese Commissie heeft onder meer Mexico geïdentificeerd als een prioritaire alternatieve markt voor Europese producten, waaronder groenten en fruit, na de Russische importban. Het VBT heeft zich hierbij aangesloten en de Belgische interesse voor hardfruit aangegeven. In het kader van het EU-Mexico sanitair en fytosanitair overleg wordt informatie uitgewisseld over gereglementeerde fytopathogene organismen. Het is eind 2015 wachten op verdere vooruitgang in dit overleg en op een definitieve lijst van fytopathogene organismen en invoereisen.

Russische Federatie - groenten en fruit

Ondanks het instellen van de Russische importban midden 2014 blijft het VBT de ontwikkelingen opvolgen (zie hoofdstuk 7). Het VBT houdt samen met haar leden vast aan de door het FAVV goedgekeurde sectorprocedure, inclusief een intensieve productmonitoring en de rapportering van analyseresultaten aan het FAVV. Van zodra er vooruitzichten komen op het heropenen van deze markt, zal in overleg met de leden en de betrokken overheidsdiensten, de technische voorbereiding uitgewerkt worden.

Thailand - hardfruit

Op vraag van haar leden heeft het VBT in het voorjaar van 2015 technische dossiers voor appels en voor peren opgesteld. Na goedkeuring door het FAVV werden de dossiers door hen officieel overgemaakt aan de bevoegde Thaise overheid voor een PRA. Eind 2015 is het wachten op reactie van Thailand.

Vietnam - peren

Op vraag van het FAVV en ter voorbereiding van het bezoek van de Dienst Internationale Zaken aan Vietnam begin 2013, heeft het VBT een technisch dossier opgesteld. Begin 2015 heeft het FAVV het goedgekeurde dossier doorgestuurd aan de bevoegde Vietnamese overheid voor het opstellen van een PRA. Een PRA is nodig voor fruit, niet voor de export van verse groenten naar Vietnam. Begin september heeft Vietnam een voorlopige PRA met een aantal specifieke bemerkingen en vragen opgemaakt. In overleg met de leden, met PCFruit en met het FAVV, heeft het VBT hierop gereageerd binnen de gestelde deadline. Eind november heeft het FAVV een tweede reactie ontvangen van de Vietnamese overheid. Het VBT heeft, in overleg, een antwoord opgesteld, dat eind 2015 in een officieel schrijven van het FAVV aan Vietnam verstuurd is. Ondertussen is het dossier door het VBT ook politiek onder de aandacht gebracht.

VS - hardfruit

Reeds enkele jaren proberen acht EU-lidstaten - België, Nederland, Frankrijk, Duitsland, Spanje, Italië, Portugal en Polen - een gezamenlijke overeenkomst af te sluiten met de bevoegde VS-overheidsdienst Animal and Plant Health Inspection Service (APHIS) voor de export van appels en peren onder een systems approach in plaats van het pre-clearance system. In 2013 was er het APHIS-voorstel 'proposed general risk management measures for the importation of apples and pears into continental United States from seven EU countries'. In juli 2014 bereikten beide partijen een akkoord over deze algemene maatregelen. DG Trade heeft toen het voortouw genomen en een gemeenschappelijk Operational Work Plan voor alle betrokken lidstaten opgesteld. In frequent overleg met de nationale overheden en de sectoren, waaronder het VBT, is een voorstel van Operational Work Plan eind 2014 ingediend bij APHIS. In 2015 heeft DG Trade de nodige opvolging gegeven aan het dossier. Niettemin blijft een formeel antwoord van de VS nog steeds uit.

SALK - Marktmogelijkheden-prospectie voor Limburgs fruit Zuid-Amerika

Met het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) wordt een veelheid van projecten, acties en initiatieven uitgewerkt, die moeten resulteren in de versterking en versnelde ontwikkeling van de Limburgse economie en in de creatie van duurzame werkgelegenheid. Vanuit de Vlaamse regering, de provincie Limburg en het Ondernemersplatform worden middelen voorzien om impulsen te geven aan Limburg, na de sluiting van Ford Genk. Binnen het project 'Transformatie Limburgse Land- en Tuinbouw' kon het VBT in de periode 2014-2015 werken aan 'Marktmogelijkheden-prospectie voor Limburgs fruit Zuid-Amerika'. Het project heeft tot doel inzicht te verwerven in de voorwaarden en eigenlijke markttoegang te verkrijgen tot de afzetmarkten Brazilië, Argentinië en Chili. Inzake fytosanitaire vereisten wordt ernaar gestreefd om een volledig dossier ingeleid te hebben bij de bevoegde instanties van de betrokken derde landen. De verdere afhandeling van het dossier en de uiteindelijke markttoegang zijn afhankelijk van de timing van deze instanties. Inzake logistiek en handelsvoorwaarden werd een

grondige analyse uitgevoerd van de huidige omstandigheden en voorwaarden betreffende onder meer logistieke verschepping en transport ter plaatse, handelskanalen en mogelijke marktpartners, consumentenvoorkeuren en financiële handelsissues, zoals douanetarieven, wisselkoersrisico's en betalingsvoorwaarden.

Het VBT heeft het project aangevat in het voorjaar van 2014. Met het projectteam, bestaande uit vertegenwoordigers van de Limburgse VBT-leden, zijn de doelstellingen en het stappenplan afgetoetst. Er is besloten om het project toe te spitsen op de export van peren naar Brazilië. Voor deze product-land-combinatie wordt het volledig en gedetailleerd stappenplan uitgewerkt. Waar oorspronkelijk voor Argentinië een verkort traject was voorzien, is dat land naderhand vervangen door Peru. Chili is na eerste evaluaties als dusdanig niet weerhouden omwille van de ligging, de toegankelijkheid en de marktomvang.

Voor wat betreft de fytosanitaire exportvoorwaarden voor peren naar Brazilië is uitgebreid informatie verzameld en een technisch dossier opgesteld. Het VBT heeft frequent overlegd met het FAVV en FIT. Het FAVV heeft midden 2014 de exportinteresse officieel aangegeven aan DG Trade en aan MAPA, het bevoegde Braziliaanse ministerie. Begin 2015 is het VBT-technisch dossier aan de bevoegde Braziliaanse diensten overgemaakt voor een PRA. De eerste stappen van het PRA zijn uitgewerkt door een Braziliaans collaborating center. Begin juni is hun dossier overgemaakt aan MAPA voor de laatste stap. Dit gebeurde enerzijds langs officiële weg door het collaborating center, en anderzijds persoonlijk tijdens een onderhoud in Brasilia met MAPA door vertegenwoordigers van de Belgische Ambassade ter plaatse, het FAVV, het VBT en de Limburgse VBT-leden. Vanaf dan is er frequent overleg geweest tussen de Belgische Ambassade, het FAVV en het VBT en tussen de Belgische Ambassade en MAPA. Eind december heeft MAPA de resultaten van het PRA en de voorstellen voor beheersmaatregelen bekend gemaakt. Onmiddellijk heeft het VBT met haar leden, het FAVV en PCFruit overlegd, zodat begin januari 2016 een antwoord aan MAPA kan gestuurd worden. Eind 2015 is het nog niet duidelijk wanneer er effectief markttoegang komt voor Belgische peren in Brazilië. Om mogelijks nog gerichte acties uit te werken naar aanleiding van een verwachte vooruitgang van het technisch dossier, heeft het VBT een verlenging van de looptijd van het SALK-project tot eind april 2016 gevraagd en verkregen.

Voor Peru heeft het VBT in het voorjaar van 2015 een technisch dossier voor peren opgesteld. Het FAVV heeft het dossier, na hun goedkeuring, officieel overgemaakt aan de bevoegde Peruviaanse overheid voor een PRA. Eind 2015 is het wachten op reactie van Peru.

Voor Chili sluit het VBT aan bij het Europees dossier. Op basis van bilateraal overleg met de EU heeft Chili eind 2014 een voorstel van beheersmaatregelen overgemaakt die de invoer van fruit (perzik, nectarine, kers, peer) vanuit EU-lidstaten zou mogelijk maken. In 2015 volgde een PRA voor appels. Er is via het FAVV en via Freshfel uitgebreid en onderbouwd reactie gegeven op de specifieke Chileense voorstellen van fytosanitaire risico's bij de invoer van appels en peren. Deze worden op Europees niveau verder met Chili besproken.

9. BEHEER EN COÖRDINATIE STATISTIEK

VBT-database

Het VBT beschikt over een speciaal ontwikkelde database waarin informatie opgenomen wordt over de hoeveelheden en de gerealiseerde verkoopprijzen voor groenten en fruit, aangevoerd op de aangesloten veilingen.

De veilingen sturen dagelijks gegevens door, die in de VBT-database worden ingelezen en verwerkt. Deze input kan opgevraagd worden via verschillende filters (zoals veiling en ras), die het mogelijk maken om specifieke informatie te genereren voor bepaalde periodes en producten.

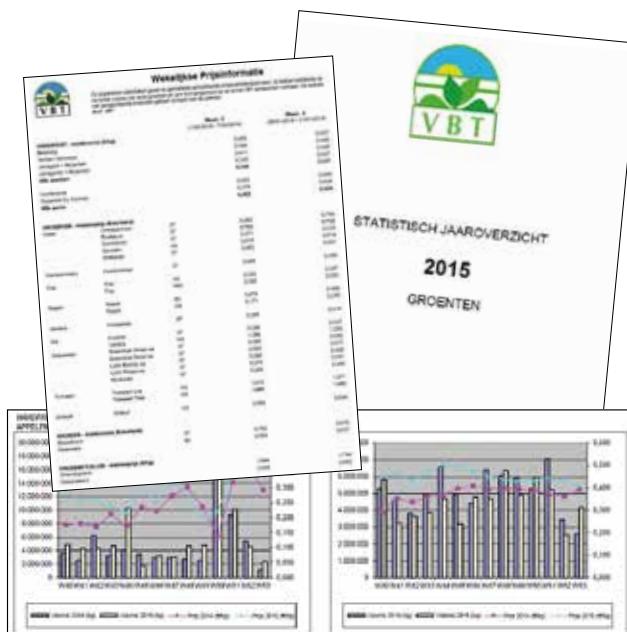
De vernieuwing van de VBT-database (daterend van 1997 onder de vorm van een MS Access-bestand en uitgebreid met aangepaste software) die van start ging in 2014, werd verdergezet in 2015.

De nieuwe VBT-database, waar bij de ontwikkeling de focus gelegd werd op enerzijds de technische omgeving en anderzijds de inhoud, werd definitief geïmplementeerd. Alle bestaande gegevens werden overgenomen en de nieuwe data worden dagelijks opgenomen. De import van de nieuwe gegevens werd, voornamelijk in de beginfase, nauwlettend gemonitord en, indien noodzakelijk, bijgestuurd.

Verder werden standaardrapporten, zoals jaaroverzichten en weekstatistieken, uitgewerkt met behulp van een rapportengenerator. Hierdoor kunnen de rapporten in de nieuwe VBT-database automatisch gegenereerd worden zonder knip- en plakwerk. Ook het 'statistiek'-gedeelte voor ad hoc vragen werd op punt gezet. Eind juni werd de nieuwe VBT-database definitief opgeleverd. Niettemin volgt het VBT zowel de import van de nieuwe gegevens als de output van statistieken accuraat op en worden sporadische onregelmatigheden uitgeklaard.

Verspreiding informatie

De statistische gegevens, verwerkt in de VBT-database, worden hoofdzakelijk ter beschikking gesteld aan de VBT-leden. Deze gegevens worden onder andere aangewend ter ondersteuning van de beleidsvoering op korte en lange termijn en vormen de basisinformatie voor (transnationaal) overleg over inzichten in de verhouding van vraag en aanbod.

Standaardrapporten database

Het VBT bezorgt haar leden op regelmatige basis statistieken in de vorm van standaardrapporten, zoals week- en maandcijfers, veilingomzetten en jaaroverzichten. Daarnaast kunnen de leden specifieke data aanvragen.

Verder wordt marktinformatie verspreid aan overheden, zoals de Vlaamse overheid en de werkgroepen van de Europese Commissie. Wekelijks levert het VBT een prijsoverzicht aan voor publicatie op de website van het Departement Landbouw en Visserij onder de rubriek 'Marktinformatie en -prijzen'.

Ook in vaktijdschriften worden evoluties en marktontwikkelingen binnen de groente- en fruitsector belicht via statistieken en afgeleide grafieken. Het VBT heeft een wekelijkse rubriek in Boer & Tuinder en levert een trimestriële bijdrage aan Fruitteeltnieuws en Proeftuinnieuws.

Op aanvraag worden voor de markspelers en de pers statistieken op maat geproduceerd om onder meer inzicht te verwerven in een bepaalde markt, een bepaald product, de samenhang tussen aanvoer en prijsvorming of de invloed van substitutieproducten.

Naast de statistieken, voortvloeiend uit de VBT-database, verwerkt en verspreidt het VBT import- en exportgegevens van groenten en fruit.

Het doel van de informatieverbreiding is de diverse actoren op de hoogte te houden van de verschillende ontwikkelingen binnen de Belgische groente- en fruitsector.

Oogstprognoses groenten en fruit

Zowel voor groenten als voor fruit wordt jaarlijks per teelt een berekening gemaakt van de arealen die in productie zijn. Deze areaalbepaling, in combinatie met de aanvoercijfers afkomstig uit de VBT-database, vormen het uitgangspunt van een productieraming per teelt. Dit gebeurt respectievelijk door de werkgroep Oogstraming Groenten en de werkgroep Oogstraming Fruit. Onder meer veilingafgevaardigden, het VBT, Boerenbond en de Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium (Statbel) zetelen in deze werkgroepen.

Voor hardfruit (appelen en peren) kadert deze oefening in een mondiale (World Apple and Pear Association) en in een Europese context (Prognosfruit). Voorafgaand vergadert de werkgroep Oogstraming Fruit, belegd door de Vlaamse overheid, om de Belgische oogstraming voor het seizoen te bepalen. Op basis van enquêtes afgenomen bij fruittelers, van gegevens afkomstig van de veilingen en van de landbouw telling en de verzamelaanvraag, worden areaal en rendement ingeschat.

Congres Prognosfruit

Deze binnen- en buitenlandse data (zowel Europese resultaten, als gegevens afkomstig van de Verenigde Staten en het zuidelijk halfrond) worden door het VBT geanalyseerd, verwerkt en gepubliceerd. Het aanbod kennen vormt een onmisbare informatiebron voor de VBT-leden.

Voor groenten zetelt het VBT in de werkgroep Oogstraming Groenten, die jaarlijks door de Vlaamse overheid wordt belegd. Hier worden de nationale arealen en productiecijfers van glas-, openlucht- en industriegroenten bepaald, zich baserend op de VBT-aanvoercijfers en de landbouwenquêtes van Statbel, evenals op gegevens aangebracht door de veilingen en andere marktspelers.

Stockbepaling en -afbouw hardfruit

Jaarlijks wordt de beginstock, op 1 november, van de nieuwe hardfruitoogst vastgelegd tijdens de werkgroep Oogstraming Fruit. Input van de Vlaamse overheid en het VBT wordt afgetoetst met de expertise en ervaring van veiling- en sectorexperten. De stockresultaten worden verspreid aan de VBT-leden en gepubliceerd in de vakpers.

Vervolgens berekent het VBT maandelijks de Belgische stocks van verscheidene appel- en peervariëteiten. Op basis van twee gedetailleerde rekenmodellen wordt bepaald welke hoeveelheden verhandeld zijn en welke nog voorradig zijn. Het effectieve resultaat (stock 1ste dag van de maand) is het gemiddelde van de twee modellen, getoetst aan expertinzichten. Het VBT verspreidt de nationale stockgegevens in binnen- en buitenland en ontvangt, in ruil, de evolutie van de hardfruitvoorraden in de EU en daarbuiten.

10. SIMULTAANVERKOOP

Traditioneel worden groenten en fruit op de veilingen verkocht via de klok. De directe confrontatie tussen vraag en aanbod bepaalt daarbij de prijs. Op vandaag varieert het belang van de verkoop via de klok naargelang de veiling en het product. Naast de klokverkoop is er bemiddelingsverkoop of termijnverkoop. Groenten en zachtfruit worden hoofdzakelijk via de klok verkocht, in hardfruit wordt meer bemiddeld.

Het merendeel van de klokverkoop verloopt simultaan. Daarbij worden gelijktijdig dezelfde producten verkocht op onderling elektronisch verbonden veilingen. Afstemming tussen de veilingen is daarbij belangrijk, onder andere wat betreft kwaliteit, presentatie en verkoopvoorwaarden. Voor een koper is het mogelijk op een bepaald ogenblik het aanbod van verschillende veilingen te volgen. Dit kan in de verkoopzaal van één van de aangesloten veilingen of vanop het eigen kantoor.

Verkoopzaal

Het thuiskoopsysteem laat een koper toe aankopen te doen op de veilingen via een eigen PC. Via een externe lijn is er verbinding met de centrale apparatuur, waarop ook de klokken van de simultaanverkoop zijn aangesloten. Op het moment dat een transactie tot stand komt, is audiocontact mogelijk tussen de koper en de veilingmeester. Ook kan voorzien worden in continue voice, waarbij er een continue audioverbinding is tussen de PC van de koper en de aangesloten veilingen.

Het VBT is verantwoordelijk voor het administratief beheer van de simultaanverkoop en het thuiskoopsysteem, inclusief continue audio. Daartoe beheert het VBT een algemeen kopersbestand waarin nationale en internationale klanten via een uniek nummer geïdentificeerd zijn bij alle veilingen.

De VBT-werkgroep Simultaan beheert het simultaansysteem. In de loop van 2015 vergaderde deze werkgroep drie maal. Er werd verder werk gemaakt van de IT-matige optimalisatie van de beheersmodule van het thuiskoopsysteem.

11. LOGISTIEK EN VERPAKKING

Informatie aan consumenten

Om te verzekeren dat consumenten zowel bij directe verkoop als bij verkoop op afstand geïnformeerde productkeuzes kunnen maken, is verordening (EU) nr. 1169/2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten opgesteld. Daarnaast leggen ook de handelsnormen voor groenten en fruit in uitvoeringsverordening (EU) nr. 543/2011 aanduidingen op verpakkingen vast. Het VBT adviseert de leden over de nodige informatie op verpakkingen. De wetgeving bepaalt ook dat de informatie beschikbaar moet zijn voor consumenten bij verkoop op afstand, nog voor de verkoop plaatsvindt. De digitale aanwezigheid

van etiketinformatie is daarbij een gedeelde verantwoordelijkheid van de merkeigenaar en de webshop/retailer. In dat kader bezorgt het VBT voor verse groenten en fruit afkomstig van de leden de nodige productinformatie aan de webshop/retailer. Het VBT doet dat met behulp van Trustbox, een online tool ontworpen door GS1 Belgilux.

Traceerbaarheid

Traceerbaarheid van producten doorheen de voedingsketen is een basisprincipe bij efficiënte logistieke processen en bij systemen voor voedselveiligheid en -kwaliteit. Productcodering is daarbij een belangrijke tool. GS1 Belgilux ondersteunt de implementatie van globale uniforme GS1-standaarden, waaronder streepjescodes en palletlabels. Het VBT is lid van GS1 Belgilux, waardoor het de ontwikkelingen in productcodering en andere logistieke elementen kan opvolgen en de leden tijdig kan informeren. Voor de identificatie van kleinverpakkingen kunnen de leden-

producentencoöperaties een beroep doen op het VBT. Het VBT beheert het gegevensbestand van GTIN-13-codes voor voorverpakte groenten en fruit. Het VBT stelt de codes samen volgens de richtlijnen van GS1. Voor het coderen van pallets of groepsverpakkingen werken de producentencoöperaties met eigen systemen van logistieke etiketten.

Verpakkingsafvalpreventie

Elke onderneming die verpakkingen op de Belgische markt brengt, is een verpakkingsverantwoordelijke en heeft als verplichtingen: terugnameplicht, informatieplicht en preventie. Aan de terugname- en informatieplicht kan worden voldaan via een aansluiting bij door de Interregionale Verpakkingscommissie (IVC) erkende organisaties, zoals Fost Plus en VAL-I-PAC. Het VBT coördineert voor de leden de aansluiting bij Fost Plus en VAL-I-PAC, die instaan voor de afvalbeheersing van respectievelijk consumenten- en bedrijfsmatige verpakkingen. In het kader van preventie stelt het VBT vierjaarlijks samen met de aangesloten producentencoöperaties op vraag van de IVC een sectoraal afvalpreventieplan op.

In het kader van een verduurzaming van de eenmalige huishoudelijke verpakkingen pleit het VBT reeds enkele jaren voor de opname van groente- en fruitpunnets in het systeem van selectieve sortering, ophaling en recyclage van PMD-afval. Op die manier kan worden bijgedragen tot een efficiënter afvalbeheer en een beperking van het grondstofverbruik. Het VBT heeft in 2015 deze vraag verder onder de aandacht gebracht. Begin 2016 worden verschillende proefprojecten rond selectieve sortering, ophaling en recyclage van PMD-afval en restplastics opgestart door Fost Plus. Punnets maken deel uit van die proefprojecten.

12. GEMEENSCHAPPELIJKE MARKTORDENING

Het marktgebeuren in de sector groenten en fruit wordt sterk gedomineerd door de Europese Gemeenschappelijke MarktOrdening voor groenten en fruit (GMO). Deze GMO werd in 2007 grondig hervormd. De marktordening voor groenten en fruit maakt deel uit van de integrale GMO-verordening (EU) nr. 1308/2013. Meer gedetailleerde bepalingen voor de groente- en fruitsector worden omschreven in uitvoeringsverordening (EU) nr. 543/2011. De GMO voor groenten en fruit heeft als doelstelling de Europese groente- en fruitsector concurrerend en rendabel te houden door middel van een marktgerichte productie en concentratie van het aanbod. Het belangrijkste middel daartoe zijn de producentenorganisaties (POs). Deze POs kunnen, na erkenning door de betrokken lidstaat, een Operationeel Programma indienen waarin zij acties opnemen die bijdragen tot het bereiken van de GMO-doelstellingen. Voor het uitvoeren van deze acties kan Europese steun worden uitgekeerd volgens het cofinancieringsprincipe: voor elke euro Europese steun moet de PO zelf een euro investeren. De communautaire betoelaging bedraagt maximaal 4,1% van de Waarde van de Afgezette Productie (WAP), eventueel aangevuld met 0,5% extra te besteden aan crisisbeheer en -preventie. In het geval van Unies van Producentenorganisaties (UPOs) kan de communautaire betoelaging voor crisisbeheer 0,6% bedragen.

Begin 2015 kwam de Europese Commissie met een voorstel tot bijstelling van uitvoeringsverordening (EU) nr. 543/2011. Doelstelling is om deze verordening aan te passen aan de bepalingen van het 'Lissabon Verdrag', alsook om een aantal vereenvoudigingen en aanpassingen door te voeren die moeten leiden tot meer rechtszekerheid. Gedurende het ganse jaar vonden hierover besprekingen plaats met experts van de lidstaten in de schoot van het Beheerscomité. Het VBT hield de vinger aan de pols en bestudeerde ieder nieuw tekstvoorstel kritisch en formuleerde telkens de nodige opmerkingen tot bijsturing. Eind 2015 was dit proces nog niet afgerond. Verwachting is dat er pas tegen de zomer van 2016 volledige duidelijkheid zal komen, aangezien ook de Europese Raad en het Europees Parlement in het besluitvormingsproces betrokken moeten worden.

Na de Raad van Landbouwministers in 2014 moest het Europees Parlement zich buigen over 'het evaluatierapport van de GMO-hervorming 2007' van de Europese Commissie. Op 7 juli werd in de plenaire zitting van het Europees Parlement een 'resolutie inzake de groente- en fruitsector sinds de hervorming in 2007' goedgekeurd. Ter voorbereiding van deze resolutie had het 'Agricultural Committee' van het Europees Parlement twee consultants ingeschakeld. Het VBT stond met beiden in nauw contact, opdat hun inbreng zou stroken met de verwachtingen van de bij het VBT aangesloten (U)POs. De resolutie sprak zich positief uit over de verwezenlijkingen van het gevoerde beleid en de toegenomen organisatiegraad van de afzet van groenten en fruit in de Europese Unie. Het verderzetten van het gevoerde beleid is dan ook aangewezen. Wel waren er enkele aanbevelingen inzake vereenvoudiging en rechtszekerheid, meer aandacht voor onderzoek en ontwikkeling, alsook de vraag naar bijkomende stimulansen voor fusies en UPOs.

Duurzame Operationele Programma's dienen te beantwoorden aan de principes van de Nationale Strategie. Deze strategie heeft als doel het motiveren en vastleggen van de prioriteiten en vormt daarmee het kader waaraan de Operationele Programma's moeten voldoen. De strategie is gebaseerd op een beschrijving van de uitgangssituatie van de groente- en fruitsector, een evaluatie van de reeds uitgevoerde Operationele Programma's en een SWOT-analyse. Op grond daarvan worden keuzes voor het beleid gemotiveerd en worden indicatoren vastgelegd. Aan de hand van de indicatoren wordt het beoogde effect gemeten en worden eisen gesteld aan de erkende POs. In 2014 werd door de Vlaamse administratie een nieuwe Nationale Strategie voor de periode 2015-2019 uitgewerkt. Deze vijfjarenstrategie wordt jaarlijks verfijnd. In de loop van 2015 vond dan ook het nodige overleg plaats voor de detailopmaak van 'Toepassingsjaar 2016'. Voor het VBT was het belangrijk dat de mogelijkheden voor collectieve telersinvesteringen werden verruimd. Na een grondige interne voorbereiding werd een gedetailleerd voorstel aan de Vlaamse overheid overgemaakt, hetgeen uiteindelijk, mits enkele bijsturingen, werd aanvaard. Eveneens werd een juridisch onderbouwd 'typecontract PO-teler' voor dergelijke investeringen ter beschikking gesteld aan de VBT-leden.

Ingro

European Fruit Co-operation (EFC)

La Criée de Wépion

Lava

Op 9 oktober wijzigde de Vlaamse Regering haar 'Besluit inzake diverse bepalingen over de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector groenten en fruit voor wat de erkenning van producentenorganisaties, actiefondsen, de operationele programma's en de toekenning van financiële steun betreft'. Het besluit werd in lijn gebracht met enkele Europese verordeningen ter zake, voornamelijk door aanpassing van de terminologie en verwijzingen. Gezien deze wijziging een aantal onduidelijkheden met zich mee bracht, ging het VBT hierover in overleg met de betrokken administratie en het kabinet. Ook werd van gedachten gewisseld over de manier waarop de 'controle op leverplicht' verder geoptimaliseerd kan worden. Een debat dat in 2016 verder aan de orde zal zijn.

13. KWALITEITSSYSTEMEN

Om te beantwoorden aan de marktvraag naar kwalitatief hoogstaande, gezonde en veilige groenten en fruit werken de producentencoöperaties en hun telers traditioneel volgens één of meerdere kwaliteitssystemen. Voor de producentencoöperaties gaat het om de relevante private kwaliteitsstandaarden van British Retail Consortium (BRC), International Food Standard (IFS) en Qualität und Sicherheit (QS), om de kwaliteitsborging via HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points), ISO-normen (International Organization for Standardization) en Food Safety Management System (FSSC 22000) en om coöperatie-specifieke kwaliteitssystemen en -labels. De voorwaarden voor de processen en/of de producten op het niveau van de primaire productie, bij de telers, zitten vervat in onder meer de standaarden van GLOBAL.G.A.P. en Vegaplan. Gestuurd vanuit de wetgeving zijn ook de sectorgidsen autocontrole een aandachtspunt voor de sector.

Met betrekking tot de kwaliteitssystemen behartigt het VBT de belangen van de leden-producentencoöperaties en hun telers om te komen tot enerzijds relevante en anderzijds haalbare en betaalbare systemen. Afhankelijk van het systeem is het VBT betrokken op bestuurlijk en/of inhoudelijk of technisch vlak.

Autocontrole en sectorgidsen

De Europese General Food Law (EG 178/2002) en het KB Autocontrole (KB van 14.11.2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid) eisen dat elke operator in de voedselketen zijn verantwoordelijkheid opneemt ten aanzien van voedselveiligheid. Om te voldoen aan het KB Autocontrole kunnen de sectoren gidsen opstellen met een concrete invulling van de relevante wetgeving.

- In 2007 heeft het FAVV de eerste versie van de Gids Autocontrole Aardappelen, Groenten, Fruit Handel en Verwerking (G-014) gevalideerd. Begin 2010 volgde de tweede versie en eind 2012 de derde versie. Conform de bepalingen van het FAVV zijn in de derde versie ook de vereisten betreffende export opgenomen. De gids wordt beheerd door Belgapom, Fresh Trade Belgium en Vegebe en is van toepassing voor de VBT-leden.
- De eerste versie van de Sectorgids Autocontrole voor de Primaire Plantaardige Productie (G-012) werd in 2006 door het FAVV gevalideerd. Op aangeven van het FAVV is de gids samengebracht met deze voor de dierlijke productie tot de G-040. De modules A (plantaardige productie) en B (ruwvoeder) uit de G-040 zijn volledig geïntegreerd in de Vegaplan Standaard. Sinds oktober 2014 erkent het FAVV de equivalentie tussen de Vegaplan

Standaard en de G-040 modules. De telers kunnen beschikken over een gevalideerd autocontrolesysteem mits het Vegaplan-certificaat, waarbij een afzonderlijk certificaat voor de sectorgids niet langer vereist is.

Vegaplan

De IKKB Standaard (Integraal Keten Kwaliteit Beheerssysteem) voor de Plantaardige Productie is destijds ontwikkeld door OVPG en Agrofront. Sinds eind 2013 is de naamsverandering naar Vegaplan-standaarden van toepassing. Het OVPG (Overlegplatform voor de Verwerking van en handel in de Plantaardige Grondstoffen en producten) is in 2005 opgericht met als doel bij te dragen tot de uitbouw van kwaliteitsborgingssystemen in de keten van de plantaardige sector. Het VBT is lid van OVPG en neemt op bestuurlijk vlak deel aan het overleg. Vegaplan staat in voor het beheer van de standaarden. Het VBT is één van de stichtende leden en neemt actief deel aan de verdere ontwikkelingen binnen Vegaplan, dit zowel op bestuurlijk als op technisch vlak.

- Nadat in 2013 binnen de Vegaplan-werkgroepen de eisen zijn uitgebouwd richting duurzame ontwikkeling en IPM, is de Vegaplan Standaard voor de plantaardige productie versie 1 in maart 2014 gepubliceerd. Vanaf 2 september 2015 is versie 2 van deze standaard van toepassing.
- Op vraag van de certificatie-instellingen voorziet Vegaplan, samen met andere beheerders van kwaliteitssystemen voor de primaire sector, in een overkoepelende Nationale Adviesraad (NAR). Binnen de NAR, ingericht volgens de bepalingen van BELAC, kunnen certificatie-instellingen aan betrokkenen uit de voedselketen hun procedures en werking toelichten, met nadruk op onpartijdigheid en onafhankelijkheid en op het beantwoorden aan de certificatieregels van de standaarden. Het VBT is lid van deze NAR. Tevens neemt het VBT deel aan de organisatie van de NAR voor de GLOBALG.A.P. Standaard, als vertegenwoordiger van de GLOBALG.A.P. Belgische Nationale Technische Werkgroep.
- Eind 2007 werd door Vegaplan en het Duitse QS de wederzijdse erkenning bekrachtigd voor audits die worden uitgevoerd op producentenniveau voor groenten en fruit bestemd voor de versmarkt. Sinds begin 2011 is ook de gelijkwaardigheid met het Vegaplan sectoroverkoepelende residubewakingssysteem op producentenniveau een feit. Het VBT neemt blijvend deel aan het regelmatig overleg tussen Vegaplan en QS.

Qualität und Sicherheit (QS)

Het VBT en de VBT-leden hebben de nodige aandacht voor het Duitse kwaliteitssysteem QS omwille van het belang van Duitsland als afzetmarkt voor Belgische groenten en fruit. Het kwaliteitssysteem omvat verschillende schakels in de keten, waaronder primaire productie (telers) en groothandel (producentencoöperaties). Sinds juli 2008 is het VBT aandeelhouder van het Fachgesellschaft Obst-Gemüse-Kartoffeln (OGK). Dit is één van de drie bedrijven in de QS-organisatie. Deze Fachgesellschaft laat zich in met bestuurlijke zaken, specifiek voor het kwaliteitssysteem van groenten, fruit en aardappelen. Reeds enkele jaren voordien was het VBT vertegenwoordigd in het Fachbeirat OGK. Deze adviesgroep, met vertegenwoordigers van productie en handel, zorgt voor de inhoud van en de controle op het QS-kwaliteitssysteem. Het VBT is tevens vertegenwoordigd in de Wissenschaftlichen Beirat Rückstandsmonitoring OGK waar de QS-monitoring wordt uitgezet en opgevolgd.

- Sinds 2014 wordt binnen QS op technisch gebied verhoogde aandacht geschonken aan sociale vereisten. Er is een vrijwillige add-on sociale module opgesteld. Deze FIAS (Freiwilligen QS-Inspektion von Arbeits- und Sozialbedingungen) is ondertussen voor de Duitse producenten gelijkwaardig aan de GLOBALG.A.P. GRASP-module.
- Ook duurzaamheid krijgt sinds 2014 verhoogde aandacht. Er wordt een duurzaamheidsstudie uitgevoerd door externe consultants. Deze studie heeft tot doel hotspots te detecteren, die specifiek aandacht vragen in het kader van duurzame

ontwikkeling. Het studietraject wordt begeleid door de Arbeitsgruppe Nachhaltigkeit, waarin ook het VBT vertegenwoordigd is. De studieresultaten zullen begin 2016 worden voorgesteld aan het Fachbeirat OGK, voor verdere bespreking en opvolging.

GLOBALG.A.P.

GLOBALG.A.P., eigendom van het Duitse FoodPlus, is een internationale standaard voor de primaire productie gebaseerd op de principes van de Goede Agrarische Praktijken (GAP).

- Het VBT is lid van GLOBALG.A.P. sedert 2007, nadat het voorheen reeds vertegenwoordigd was in de bestuursorganen. Bij de verkiezing van de Board voor de periode 2013-2017, werd de vertegenwoordiger vanuit het VBT bevestigd en aangeduid als GLOBALG.A.P.-voorzitter.
- Vanaf 2016 zullen de technische comités (TC) in een vernieuwde samenstelling opereren. Na verkiezingen eind 2015 weet het VBT zich blijvend verzekerd van een vertegenwoordiging in het TC Crops, TC GRASP en TC Systems & Rules.
- Op basis van uitgebreid overleg gedurende 2011-2014 in diverse Stakeholder Committees, met actieve deelname van het VBT, zijn adviezen geformuleerd voor een aanpassing van de GLOBALG.A.P. Standaard. In het najaar van 2014 is een eerste voorstel van de GLOBALG.A.P. Standaard versie 5 gepubliceerd. Gedurende twee publieke consultatierondes zijn hierop bemerkingen verzameld bij de stakeholders. Net voor de zomer van 2015 is versie 5 gefinaliseerd. Deze versie wordt vanaf 1 juli 2016 verplicht van toepassing. Tot dan, en sinds 2012, is de vierde versie van de standaard van toepassing. Fruit- en groentetelers moeten voldoen aan de eisen van drie modules: agrarisch bedrijf (All Farm Base), plantaardige productie (Crop Base) en fruit en groenten (Fruit & Vegetables).
- De Belgische Nationale Technische Werkgroep (BNTWG), onder voorzitterschap van het VBT, is het aanspreekpunt voor GLOBALG.A.P. in België. Sinds midden 2015 is de BNTWG uitgebreid met vertegenwoordigers van de certificatie-instellingen. Een belangrijke taak van de BNTWG is het opstellen van een nationale interpretatie bij de standaard. Begin 2012 werd de Belgische interpretatie bij de standaard versie 4 goedgekeurd door GLOBALG.A.P.. In 2015 is volop gewerkt aan de interpretatie bij versie 5. Het voorstel van nationale interpretatie is eind 2015 bij GLOBALG.A.P. ingediend ter goedkeuring. De interpretatie en de begeleidende documenten geven de producenten concrete richtlijnen voor het beantwoorden aan de vereisten uit de standaard.
- Tegenover de vrijwillige add-on sociale module blijft het VBT-uitgangspunt dat een GRASP-assessment in de lokale productieomstandigheden niet nodig is. De geldende wetgeving en de controle daarop zijn afdoende. Het VBT heeft daartoe een dossier opgesteld met de Belgische invulling van de GRASP-controlepunten via de relevante arbeids- en sociale wetgeving en inspectie.
- GLOBALG.A.P. heeft de traditie om diverse belanghebbenden jaarlijks samen te brengen, altemeerend op een wereldwijde bijeenkomst of op regionale samenkomsten. In navolging van de Summit 2014 blijft het VBT de ontwikkelingen van de Declaration of Abu Dhabi volgen. Dit initiatief van GLOBALG.A.P., International Trade Centre en Sustainable Agriculture Initiative Platform wil aanzetten tot samenwerking rond GAP, duurzaamheid en voedselveiligheid. In 2015 gaven het VBT en haar leden present op de Tour 2015-stop georganiseerd in Nederland.

Specifieke kwaliteitssystemen en -labels

- Oorspronkelijk gestart als gemeenschappelijk merk binnen VBT Kistenpool, is het kwaliteitslabel Flandria sinds 1995 in beheer van Lava. De Flandria-producten worden gecommmercialiseerd door de producentencoöperaties BelOrta, LTV, REO Veiling en Veiling Hoogstraten. Het Flandria-lastenboek omvat bepalingen voor teelt, conditionering, verpakking en sortering van verse groenten en fruit. Telers die hun producten willen leveren onder het Flandria-label moeten voldoen aan de Vegaplan- of GLOBALG.A.P.-standaard. Specialiteiten, zoals roodloof en puntpaprika's, worden samengebracht in een duidelijk herkenbare groep en gecommmercialiseerd in combinatie met het Flandria-label. Sinds 2012 integreert Flandria het Responsibly Fresh duurzaamheidskeurmerk in het eigen merkbild.
- Groenten en fruit van de telers aangesloten bij de VBT-producentencoöperaties kunnen verder onder diverse andere kwaliteitslabels en keurmerken gecommmercialiseerd worden, al dan niet in combinatie met Responsibly Fresh. Een aantal voorbeelden zijn: Truval (BFV), Bel'Oblita en Eburon (BelOrta), Frubel (LTV), Fine Fleur en Tomabel (REO Veiling), Haspengoud (Veiling Haspengouw) en Hoogstraten Aardbeien (Veiling Hoogstraten).

14. PRODUCTKWALITEIT EN -BEWAKING

Voedselveiligheid, residuen en contaminanten zijn belangrijke items in de productie en de handel van verse groenten en fruit. De producentencoöperaties en hun telers worden daarbij geconfronteerd met bepalingen uit de wetgeving en van de markt. In overleg met de leden heeft het VBT blijvend aandacht voor deze items en worden de verwante dossiers opgevolgd.

Het VBT werkt aan een overkoepelende aanpak van productbewaking voor verse groenten en fruit. De productmonitoring houdt rekening met wettelijke vereisten, bepalingen uit kwaliteitssystemen, feedback van marktpartners en bepalingen van derdelanden. De monitoring is een dynamisch gegeven, dat op regelmatig tijdstippen wordt geëvalueerd en bijgestuurd. De monitoringplannen omvatten bepalingen voor de bemonsteringsfrequentie, de staalname, de laboratoria en hun analysemethoden, de correctieve acties inclusief de wettelijke meldingsplicht en de registratie van analyseresultaten. De sectorale risicoanalyse, de statistische opzet van het bemonsteringsplan en het synthetiseren van de resultaten gebeuren in nauwe samenwerking met het Kenniscentrum voor Duurzame Tuinbouw (KDT). De monitoring kadert in de kwaliteitssystemen van de leden-producentencoöperaties en wordt er extern gecontroleerd.

- Samen met KDT, coördineert het VBT het sectoraal monitoringplan voor residuen van gewasbeschermingsmiddelen. Daarin worden jaarlijks ruim 10.000 analyses uitgevoerd, ongeveer gelijk verdeeld tussen vooroogstcontrole en eigenlijke monitoring. De resultaten van het sectoraal plan en van de officiële controles van het FAVV worden jaarlijks bilateraal tussen het FAVV en het VBT toegelicht.
- Ook de microbiologische monitoring wordt sectoraal gecoördineerd. Hier worden jaarlijks een 300-tal stalen geanalyseerd. Het opzet van de monitoring volgt sinds 2012 een gezamenlijke benadering met Nederland en Duitsland. In overleg met vertegenwoordigers van productie, handel en kwaliteitssystemen uit deze landen is

gewerkt aan een gecoördineerde aanpak van risicoanalyse, bemonsteringsplannen en opvolging.

- Verder wordt voorzien in een sectoraal monitoringplan voor zware metalen. De coördinatie ligt bij KDT, de concrete toepassing bij de producentencoöperaties. Voor zware metalen worden jaarlijks ruim 100 stalen geanalyseerd.

Het VBT, KDT en de leden-producentencoöperaties houden verder uiteraard rekening met ad hoc marktsignalen en opkomende aandachtspunten en voeren bijkomende specifieke analyses uit, waar nodig. In 2014 was dit het geval voor de contaminanten perchloraat en chloraat. Ook in 2015 vroegen deze twee contaminanten aandacht en werden sectoraal specifieke analyses uitgevoerd.

- De problematiek van perchloraat was reeds in 2013 aan de orde. Door KDT wordt sindsdien de 'Lijst met te gebruiken meststoffen in de groenteteelt' bijgewerkt, op basis van verklaringen door fabrikanten en leveranciers over de afwezigheid van perchloraat. Sinds 16 maart 2015 zijn de Europese tijdelijke actielimieten, ingesteld in juli 2013, bijgesteld. De limiet bedraagt 0,1 ppm voor groenten en fruit, met drie uitzonderingen: 1 ppm voor kruiden en sla uit beschermde teelt, 0,5 ppm voor selder en spinazie uit beschermde teelt en 0,2 ppm voor andere bladgroenten en komkommerachtigen. Op basis van bijkomende monitoringresultaten in de EU-lidstaten en mogelijks aangepast advies van EFSA (European Food Safety Agency) kunnen in 2016 definitieve normen worden verwacht.
- Begin 2014 werd in Duitsland melding gemaakt van de aanwezigheid van chloraat in groenten en fruit. Vrij snel werd duidelijk dat het gebruik van chloorverbindingen voor het ontsmetten van water, gebruikt tijdens de productie van groenten en fruit, de belangrijkste bron van contaminatie is. Ook bij de klassieke drinkwatervoorziening worden chloorverbindingen gebruikt als ontsmettingsmiddel, waarbij 0,7 ppm als maximumwaarde geldt zowel in de richtlijn van de Wereldgezondheidsorganisatie (2011), als in het Besluit van de Vlaamse Regering (2008). Telers zijn attent gemaakt op de mogelijke impact van het gebruik van chloorverbindingen als ontsmettingsmiddel. Met de onderzoeksinstellingen worden duurzame alternatieven geëvalueerd. De maximum toegelaten waarde van 0,01 ppm chloraat, een default MRL uitgaande van het vroegere gebruik van chloorverbindingen in gewasbeschermingsmiddelen, is in de praktijk niet haalbaar. In afwachting van EFSA-advies hebben enkele lidstaten eind 2014 reeds tijdelijke actielimieten ingesteld. Op aangeven van het FAVV geldt voor België, met uitzondering van enkele specifieke producten, een actielimiet van 0,7 ppm. Pas in het najaar van 2015 was het EFSA-advies beschikbaar, waarna de Europese Commissie het opstellen van aangepaste MRLs kon aanvatten. In de loop van 2016 wordt een beslissing over de aangepaste MRLs verwacht, mogelijks na verdere consultatie van de stakeholders.

Promotiecampagne 'Jojojonagold'

witloofverpakkingen bij verschillende retailers en een Facebook-advertentiecampagne. De 'Jojojonagold'-campagne werd in het leven geroepen om de Jonagold appel terug op de kaart te zetten als een lekker, hip tussendoortje van bij ons. In het kader van deze campagne liep een advertentiecampagne in de gratis reizigerskrant Metro, een online advertentiecampagne op Facebook en Instagram en een radiocampagne in Vlaanderen.

Ook in 2015 voerden de Belgische groenteveilingen verenigd onder Lava, in overleg met de VLAM en het VBT, verder promotie voor het kwaliteitslabel Flandria. De nieuwe campagne 'Met hart en ziel voor onze stiel. Dat proef je.' zet het harde werk van de Flandria-telers centraal. Deze campagne uitte zich onder andere in nationale radiospots, nieuwe websites, testimonials van Flandria-telers, advertenties in vakbladen en kookdemonstraties in winkelketens. De belangrijkste doelstelling is om Flandria te promoten als keurmerk bij consumenten en professionals.

Vlaanderen bleef participeren aan de Europese Schoolfruitactie. Hierbij kreeg elke school de mogelijkheid om zich in te schrijven om wekelijks, bijna gratis, een stuk fruit of groente te kunnen bedelen aan de leerlingen. Sinds het schooljaar 2014-2015 komen BuSO-scholen ook in aanmerking voor subsidies. In totaal namen 1.270 scholen

15. PROMOTIE

Afspraken inzake de generieke promotie voor de groente- en fruitsector werden in 2015 net als in de voorgaande jaren gemaakt in de schoot van de Sectorgroep Groenten en Fruit van de VLAM. In deze sectorgroep zetelen naast vertegenwoordigers van de veilingen (VBT), ook de vakorganisaties (Boerenbond en Belgische Fruittelers Organisatie) en de exporteurs (Fresh Trade Belgium). Specifiek exportgerichte thema's worden behandeld in de Exportgroep. Het VBT vertegenwoordigde eveneens de groente- en fruitsector in de Raad van Bestuur van de VLAM om er de krijtlijnen van de generieke promotie en de overkoepelende projecten mee uit te zetten.

Globaal beschikte de Sectorgroep Groenten en Fruit van de VLAM over € 2.485.134 om haar promotiebeleid uit te voeren. In 2014 werd onder impuls van het VBT een langetermijnstrategie voor de generieke promotie van groenten en fruit opgemaakt. Deze strategie werd vanaf 2015 geïmplementeerd.

In 2015 liepen bij de VLAM twee campagnes die konden rekenen op Europese cofinanciering: Conference (in Duitsland en België) en Taste of Europe. Daarnaast werden radiospots uitgezonden ter promotie van aardbeien. De 'Popeye'-campagne voor witloof kende in het voorjaar van 2015 nog een staartje met een stickeractie op

deel. De 'Jojojonagold'-campagne kende in 2015 ook een luik in de Schoolfruitactie: de deelnemende scholen ontvingen een affiche en een oproep om hun eigen creatieve affiche te ontwikkelen. De winnende klassen gaan aan de haal met kookworkshops en leuke fruitgadgets.

Het VBT zorgt in samenspraak met de VLAM ook voor productsponsoring op evenementen. Naast de occasionele sponsoring van acties van scholen of organisaties, werd in 2015 meegewerkt aan grotere evenementen. Via het VBT kregen alle deelnemers aan de Vlaamse Scholenveldloop een lekkere appel. Hiervoor werden 243.295 stuks voorzien.

In het buitenland richt de VLAM zich voornamelijk op een professioneel publiek via beursdeelnames in Atlanta (VS), Berlijn (DE), Dubai (AE), Hong Kong (HK), Madrid (ES), Moskou (RU), Tokyo (JP) en Montréal (CA). Daarnaast wordt gefocust op pr-manifestaties, mailings en imago-opbouw via de vakpers. In 2015 vonden ook contactdagen plaats in Noord-Italië en Servië-Kroatië waarbij Belgische exporteurs en veilingen de kans kregen om lokale importeurs en aankopers te ontmoeten.

De buitenlandse VLAM-kantoren in de kernmarkten Duitsland en Frankrijk leggen het zwaartepunt op acties in de grootdistributie en streven hierbij vooral na om Flandria - met een huidige bekendheid van meer dan 90% bij de inkoopverantwoordelijken in beide landen - als sterk merk 'top of mind' te houden. In Duitsland ging de campagne 'Conference. Immer eine gute Idee' zijn vierde jaargang in.

Aangezien het Russisch embargo op import van Europese groenten en fruit heel 2015 van kracht bleef, stak het VBT op promotioneel vlak een tandje bij wat de prospectie van nieuwe markten betrof. Het VBT tekende present op de prinselijke economische missies naar de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) en West-Canada. Eveneens werd een prospectiereis georganiseerd voor de aangesloten leden naar de VAE en Saoedi-Arabië.

Fruit Logistica Berlijn

CPMA Montréal

16. ONDERZOEK

Het VBT is actief betrokken bij het onderzoek dat wordt uitgevoerd ten behoeve van de sector verse groenten en fruit in het algemeen en van de leden-producentencoöperaties in het bijzonder.

In 1997 was het VBT, samen met de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven), medeoprichter van het Vlaams Centrum voor Bewaring van Tuinbouwproducten (VCBT). Het VBT participeert nog steeds actief in deze onderzoeksinstelling.

Het VBT geeft ondersteuning bij het definiëren van onderzoeknoden en -thema's, het opvolgen van projecten en het valoriseren van resultaten. Tevens voorziet het VBT, namens de individuele leden-producentencoöperaties, in cofinanciering. De gedefinieerde onderzoeksthema's resulteren veelal in concrete projecten, gefinancierd door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT). Om de voorstellen grondig met de sector af te toetsen, vooraleer deze in te dienen bij het IWT, voorziet het VBT in een procedure van overleg met de onderzoeksinstellingen en van evaluatie door de leden. Voor projecten die door het IWT worden goedgekeurd, is er naast de IWT-financiering, een sectorfinanciering door het VBT en/of (een deel van) de individuele leden-producentencoöperaties. Het VBT en/of de leden zijn vertegenwoordigd in de gebruikersgroepen, die de onderzoekers ondersteunen in de uitvoering en de valorisatie van de projecten.

In 2015 nam het VBT en/ of de leden via sectorfinanciering en vertegenwoordiging in gebruikersgroepen deel aan volgende IWT-landbouwtrajecten:

- EcoFERT II: 'Just-on-time' N-bemesting in vollegrondsgroenteteelt: integratie naar een praktijkgerichte toepassing - IWT-110766 uitgevoerd door KU Leuven, Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt Oost-Vlaanderen (PCG), Proefstation voor de Groenteteelt (PSKW) en Inagro,
- Mycorrhizaschimmels in bodemecosystemen voor duurzame fruitteelt - IWT-110775 uitgevoerd door Proefcentrum Fruitteelt (PCFruit) en KU Leuven Associatie,
- Naar een kennisgebaseerde bedrijfszekere duurzame beheersing van perenbladvlo in de perenteelt - IWT-110778 uitgevoerd door PCFruit, Universiteit Antwerpen en Universiteit Gent (UGent),
- Teeltspecifieke webapplicatie ter ondersteuning van residu-arm telen van groenten - IWT-110786 uitgevoerd door Inagro, UGent, PSKW en PCG,
- Verfijning, validatie en multiplicatie van het beslissingsondersteunend instrument voor de bestrijding van valse meeldauw in de glasteelt - IWT-110789 uitgevoerd door PCG, PSKW, UGent en Inagro,
- Verneveling van Biologische Controle Organismen (BCOs) in bewaarruimten voor bestrijding van vruchtrotschimmels - IWT-110790 uitgevoerd door PCFruit, Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) en KU Leuven,
- Energiezuinige koeling van groenten en fruit - IWT-120745 uitgevoerd door VCBT en KU Leuven,
- Naar een kennisgebaseerde duurzame geïntegreerde beheersing van tripsen in aardbeien - IWT-120746 uitgevoerd door PCFruit, Inagro, Proefcentrum Hoogstraten (PCH) en UGent,

- Beheersing van overmatige wortelgroei (gekke wortels), veroorzaakt door *Agrobacterium rhizogenes*, in vruchtgroenten onder glas - IWT-120761 uitgevoerd door Scientia Terrae, PSKW, PCH en Thomas More,
- Duurzame alternatieven voor ethefon in de tomatenteelt DAITom - IWT-135073 uitgevoerd door KU Leuven, PSKW, PCH en VCBT,
- Bestrijding bacterievuur bloei-infecties met Biologische Controle Organismen (BCOs) toegepast via hommels bij appel en peer - IWT-135075 uitgevoerd door PCFruit, ILVO, KU Leuven en UGent,
- Rationele en plaats-specifieke beheersing van schurft bij appel - IWT-135078 uitgevoerd door PCFruit, ILVO en KU Leuven,
- Kennisgebaseerde praktijkoplossingen ter bescherming van de Vlaamse fruitteelt tegen *Drosophila suzukii* - IWT-135079 uitgevoerd door PCFruit en ILVO,
- Aansturing van stikstof en water in vollegrondsaardbei voor een duurzame transitie naar verhoogde smaak en bewaarkwaliteit - IWT-135083 uitgevoerd door Bodemkundige Dienst van België, KU Leuven, PCFruit en PCH,
- Multidisciplinaire controle van binnenrot (*Fusarium spp.*) in paprika - IWT-135088 uitgevoerd door KU Leuven, PSKW, PCH en ILVO,
- PeMaTo - Pest management tool tomatenteelt - IWT-140948 uitgevoerd door PCH, PSKW en Universiteit Antwerpen,
- COURZET: Optimalisatie van de bestuiving bij courgette - IWT-140956 uitgevoerd door Inagro, PSKW en UGent,
- Kennisgebaseerde praktijkoplossingen voor een betrouwbare beheersing van Little Cherry - IWT-140967 uitgevoerd door PCFruit en ILVO,
- LightMan: Management van licht in bedekte teelten - IWT-140979 uitgevoerd door UGent, PCG, Thomas More, PCH en PSKW,
- Beheersing van *Didymella bryoniae* (*Mycosphaerella*) in de teelt van komkommer - IWT-140982 uitgevoerd door PSKW, Inagro, Scientia Terrae en KU Leuven,
- Geïntegreerde beheerstrategie voor grondgebonden schimmels en nematoden in bladgroenten onder glas - IWT-140984 uitgevoerd door PCG, UGent, ILVO, Inagro en PSKW.

Vanaf 2016 zullen het Agentschap Ondernemen en het IWT de krachten bundelen en opereren onder een nieuwe gezamenlijke vlag, Agentschap Innoveren & Ondernemen. De continuïteit voor de lopende projecten is daarbij verzekerd.

VBT-SECRETARIAAT

Philippe Appeltans - Algemeen secretaris
016/30 09 90 - philippe.appeltans@vbt.eu

Laurien Danckaerts - Junior adviseur
016/30 09 91 - laurien.danckaerts@vbt.eu

Ann De Craene - Adviseur
016/30 09 93 - ann.decraene@vbt.eu

Patricia Vercammen - Boekhouding en coördinatie marktgegevens
016/30 09 92 - patricia.vercammen@vbt.eu

Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties vzw
Tiensevest 136, B - 3000 Leuven
Tel. 016/20 00 80 - Fax 016/20 30 35 - E-mail info@vbt.eu - www.vbt.eu

VERBOND VAN BELGISCHE
TUINBOUWCOÖPERATIES

Tiensevest 136
3000 Leuven
Tel: 00 32 (0)16-20 00 80
Fax: 00 32 (0)16-20 30 35
www.vbt.eu

